

BRÁNA

iNform
uvnitř

04 | 2020

brana.cb.cz

DO TVÝCH RUKOU, PANE

VELIKONOČNÍ POSELSTVÍ

LeSEA Global
FEED THE HUNGRY
 A full life feels good.™

Jak nás tato doba znovu překvapila, že? Se šířením nového viru přichází nová omezení a nové okolnosti. A zatímco se hranice a dopravní prostředky uzavírají, Boží srdce je stále otevřené pro všechny lidi bez rozdílu.

My dál pomáháme nasytit hladové. Feed The Hungry v takové situaci samozřejmě čelí výzvě. V Anglii se pozastavila produkce baleného dehydrovaného „rizota“. Také se zpomalují přepravní procesy.

Díky našim partnerům ale stále máme obojí: dostatek zásob na místě, kde pomáháme, i přístup k dodatečným zásobám našich partnerů v USA. Jsou pouze dvě věci, které nám mohou bránit v další pomoci. První je, že zpomalená doprava prodlouží dobu dodání potravin. Druhou věcí je, že nedostatek financí nám může zkomplikovat pokrytí nákladů dopravy. Její ceny se (díky Bohu) zatím nijak zásadně nezměnily, a tak se stále můžeme s porizením potravin a dopravy dostat v součtu na 2,- Kč za jednu dětskou porci.

Máme dál odpovědnost nyní už za 306.000 dětí v nejchudších částech světa a za jejich každodenní jedno teplé jídlo. Jídlo, které zasytí břicho, posílí imunitu, přiláká děti do škol, zvýší prestiž věřících a církve v místní komunitě; jídlo, které se stává klíčem k lidským srdcím, když na místě sdílíme věčnou naději, kterou máme v Ježíši Kristu.

Prosím, můžete i v této zvláštní době sepnout ruce, zavřít oči, vzpomenout si na děti, které nemají plné ledničky a spíše jako my, a položit Bohu v modlitbě otázku: „Bože, jak mohu pomoci já?“ A mohl by ses prosím s námi modlit, aby srdce našich dárců a partnerů zůstala otevřená a aby náš Pán naplnil nedostatek tam, kde třeba dojde k poklesu štedrosti?

Děkuji, že jsi věrným a pravidelným partnerem. I malá částka, která je opakovaná, se časem sečte do velkého daru.

Pokud chceš pomoci mimořádným darem nebo se stát pravidelným partnerem v tomto rozbouřeném období, abychom společně pomáhali více než 306.000 jedinečných dětí, které by jinak zůstaly o hladu, pošli nám prosím svůj dar na účet: na některý z účtů FTH ČR:

Účet pro účely veřejné sbírky: 290 110 30 30/2010

Účet pro dárce ze Slovenska: SK08 1100 0000 0026 2270 1492

Děkuji Ti z celého srdce.

Daniel Skokan, Ředitel Feed The Hungry (Krmte hladové)

WWW.KRMTEHLADOVE.CZ

Milí čtenáři,

zdá se, že všichni tam musíme, do jednoho a bez výjimky, smrt se nikomu nevyhýbá. Mám na mysli krematorium, konkrétně pak to v pražských Strašnicích. V čekárně pro pozůstalé tam totiž mají jakousi tabuli cti nebo lépe řečeno

vitrínu slavných – nástěnku s osobnostmi, které navštívily nejnámější hřbitov a obřadní síň v hlavním městě. Herci, herečky, umělci, sportovci, vědci, politici bez rozdílu stranické příslušnosti, všichni stojí v zármutku, pokoření před majestátem smrti. Uvidíte tam v černém Michaila Gorbačova, který změnil světovou politiku 20. století, Jaromíra Jágra, nejlepšího Evropana v NHL, nesmrtelného Karla Gotta, když ještě žil, a mnoho dalších, na které si jen vzpomenete.

Smrt našich blízkých nás všechny přivede na stejné místo, srovná do jedné řady a pověsí halabala beze smyslu vedle sebe, kde jsme si všichni rovni, aniž bychom k sobě dokonce dřív patřili. A to nemluvíme o smrti naší, až přijde čas a my zde budeme muset nechat všechno a všechny včetně vlastní tělesné schránky, ve které jsme prožili tolik radostí a starostí, tolik rozkoší i bolestí, tolik euforického štěstí a svíravého strachu.

Jako kazatel navštěvuji krematorium poměrně často. Vždycky je to samozřejmě vážná a smutná událost loučení, vždycky je to nesnadná chvíle vyrovnávání se se smrtí. Ale vždycky je to zároveň velikonoční událost bez ohledu na to, v jakém období církevního roku se zrovna nacházíme – dost často v adventu. Protože pro člověka majícího naději v Kristu jsou Velikonoce vlastně pořád. Praktikující křesťan v tom má navíc ohromnou a celoroční praxi, to když neděli co neděli chodí do shromáždění Božího lidu na bohoslužby. Den vzkříšení našeho Pána je totiž svým způsobem tou nejlepší přípravou na smrt vlastní i našich bližních, a hlavně na věčnost. Tak jaképak povinné chození do kostela!

Zdá se, že tam skutečně všichni musíme. Už nemyslím do krematoria ani do kostela, ale všichni musíme umřít. Musel i Boží Mesiáš, Ježíš, syn Mariin. Z evangelia, té dobré zprávy pro člověka, víme, že na kříži odevzdal nejprve své blízké svým blízkým a potom sám sebe do Boží ruky. I v tom nám sloužil svým životem a umíráním. Dokud žijeme, je čas nečekat s tím až do posledního dechu, ale včas budovat ty nejlepší vztahy se svými bližními a svůj život vložit do ruky Kristovy. Protože i když se ne všichni dostaneme na nástěnku prominentních pozůstalých ve Strašnicích, určitě se všichni potkáme v nebi.

BRONISLAV MATULÍK

Z OBSAHU

- 4 Slovo**
Jidáš, kdo jsi?
- 6 Rozhovor**
Daniel Komrská
Prožil jsem své vzkříšení
- 12 Téma**
Do Tvých rukou, Pane
- 21 Svátosti**
Křest do Krista
- 22 Speciál**
Fotograf Karel Cudlín
- 30 Diskuze**
Strach má velké oči

PŘÍŠTĚ

Nebezpečí extrémů v církvi

Pavel Černý

TIRÁŽ

BRÁNA, evidenční číslo E 5080
04/2020

Ročník Bratrské rodiny 52, Česko-bratrské rodiny 77

Vydavatel – Církev bratrská, Soukenická 1193/15,
110 00 Praha 1, IČ 00445215

Vyšlo 5. 4. 2020 – Vychází 10× ročně, cena 46 Kč

Šéfredaktor – Bronislav Matulík – bronislav.matulik@cb.cz

Výkonná redaktorka – Ing. Eva Čejchanová – eva.cejchanova@cb.cz

Redakční rada – Mgr. Kateřina Korábková – Mgr. Radislav Novotný

Mgr. Martin Srb – Bc. et Bc. Pavla Lioliasová – redakce.brana@cb.cz

Editorka a korektorka – Bc. Anna Duchková

Výtvarník – Ondřej Košťák

Grafický styl a sazba – Judita Košťáková ml.

Správce webu a sociálních sítí – Bc. Kamila Beranová

Web – brana.cb.cz

Inzerce – inzerce.brana@cb.cz

Tisk – Grafotechna Plus, s.r.o.

Distribuce pro zrakově postižené v elektronické podobě:

szp@scps.diakonie.cz

Objednávky u sborových distributorů nebo na adrese

distribuce.brana@cb.cz, tel.: 273 136 629

Použité fotografie jsou z archivu časopisu BRÁNA,

není-li uvedeno jinak.

Lukáš 22,48

JIDÁŠI, KDO JSI?

text TOMÁŠ TRÁVNÍČEK ilustrace BRÁNA

Jidáš Iškariotský neodmyslitelně patří k velkému velikonočnímu dramatu. Ale kdo vlastně byl Jidáš a co ho vedlo k tomu, že zradil Ježíše Krista? Tyto i jiné otázky trápí mnohé věřící i teology odedávna. Pojďme se seznámit s mužem, jehož jméno se stalo synonymem zrady.

Kdo byl Jidáš Iškariotský

Jméno Jidáš Iškariotský se dá chápat jako Jidáš z Kariotu, města ležícího asi 19 kilometrů od Chebrónu. V Janově evangeliu je Jidáš na několika místech zmíněn jako syn Šimona Iškariotského. (J 6,71; 13,2.26) Někteří badatelé ve slově Iškariotský vidí náznak slova sikarios, které znamená vzbouřenec a naznačují tak možnou příslušnost k sektě sikariotů – dykovařů, kteří v tržnicích vraždili římské vojáky. Pro toto tvrzení však není dostatek důkazů.

Až do Ježíšovy volby dvanácti apoštolů nevíme o Jidášově životě nic. Z Nového zákona zjišťujeme, že byl jedním z dvanácti apoštolů, vyvoleným společně s ostatními k této službě. Jidášovo jméno se však v seznamech apoštolů uvádí vždy jako poslední, obvykle s negativní charakteristikou. (např. „ten, který ho zradil“ Mk 3,19; Mt 10,4; Lk 16,16) Dále evangelia o Jidášovi mlčí až do posledních Velikonoc. Zde se jakoby náhle vynořuje jeho charakter. V Janově evangeliu 12,4-8 se dozvídáme, že Jidáš byl pokladníkem a ze svěřené pokladny kradl. Předstíral, že mu záleží na chudých, když vyčítal Ježíši, že nechal

Ježíš mu řekl:
„Jidášu, políbením zrazuješ
Syna člověka?“

zradí. Od jisté chvíle do něho dokonce vstoupil ďábel. Podle Jana se to stalo při večeři Páně, kdy mu Ježíš podal skývu chleba omočenou v míse. Ale podle Lukáše to bylo nejspíš ještě před přípravou velikonoční večeře. Velekněží a zákoníci přemýšleli, jak by ho zahubili; báli se však lidu. Tehdy vstoupil satan do Jidáše Iškariotského (Lk 22,1-6) a ten pak už cíleně hledal příležitost, jak Ježíše zradit. Jidáš se na ně obrátil s nabídkou zrady. Nesmlouval o ceně, ale vzal první nabídku. Matouš uvádí, že mu nabídli 30 stříbrných a odkazuje na proroctví proroka Jeremjáš: „Tak se splnilo, co je řečeno ústy proroka Jeremjáš: ‚Vzali třicet stříbrných, cenu člověka, na kterou ho ocenili synové Izraele.‘ (Matouš 27,9) Biblický slovník A. Novotného s odkazem na Ex 21,32 uvádí, že 30 stříbrných byla cena otroka.

Způsob, jakým Jidáš zradil, byl chladnokrevný. Evangelista Matouš píše, že to provedl Ježíšovi tváří v tvář – ne na dálku anonymním udáním, ale polibkem. Když si uvědomíme, že ho pozdravil „Buď zdrav mistře“, člověku až zatuhne krev v žilách nad jeho chladnokrevností. (Mt 26,46–50)

Podle Lukáše (Sk 1,18) si Jidáš za peníze od velekněžích koupil pole. Matouš píše, že to pole koupili velekněží a starší lidu. Jidáš si svých peněz dlouho neužil, protože brzy zemřel. Když viděl, že Ježíše odsoudili, pocítil podle Matouše výčitky svědomí, vrátil 30 stříbrných

velekněžím a starším a řekl: „Zhřešil jsem, zradil jsem nevinnou krev!“ Když se s ním velekněží a starší odmítli bavit, odhodil peníze v chrámě a pak šel a oběsil se. (Mt 27,3–5) Apoštol Petr říká, že se Jidáš na své pole zřítíl a jeho vnitřnosti vyhrězly (Sk 1). Možná, že se na tom místě oběsil a vlivem rozkladu se zřítíl na své pole.

Jaký vztah měl Ježíš k Jidášovi?

Ježíš věděl od počátku, kdo ho zradí (Jan 6,64), ale neovlivňoval tím své učedníky. Dovolil jim, aby Jidáše poznávali sami a udělali si na něho svůj názor. Pro ně byl až do konce Jidáš nerozpoznatelný. Když pak u večeře hovořil o svém zrádci, řekl: „Syn člověka sice odchází, jak je o něm psáno; ale běda tomu, který Syna člověka zrazuje. Pro toho by bylo lépe, kdyby se byl vůbec nenarodil!“ (Mt 26,24) Ani zde neoznačil Ježíš Jidáše přede všemi jako svého zrádce. Bylo to spíše jen takové označení mezi některými učedníky.

Jidášův čin vyplaval na světlo až po velikonočních událostech. Tehdy naplno učedníkům došlo, kdo byl Jidáš Iškariotský. Ale Ježíš se k Jidášovi choval jako k ostatním. Při velikonoční večeři i jemu umyl nohy, podal chléb jako své tělo a kalich jako svou krev a uzavřel s ním novou smlouvu. (Mt 26,23–30) Když ho napomínal, bylo to laskavé napomenutí. Když ho Jidáš zradil, oslovil ho Ježíš „příteli“, a když ho políbil, řekl: „Jidášu, polibkem zrazuješ Syna člověka?“ Žádné výčitky, žádná zlost, žádný odpor, žádné stěžování si na něho učedníkům. Jen povzdech nad člověkem, který mohl být jiný, ale svou příležitost zahodil a vybral si cestu zla, která ho dovedla do záhuby.

Kdo jsi Jidášu?

Jidášově příběhu asi nikdy zcela neporozumíme. Z informací, které nám poskytuje Bible, se dozvídáme, že na začátku měl stejné možnosti a příležitosti jako ostatní apoštolové, ale nakonec se rozhodl pro zlo. Pán Bůh si nevyvoluje jedny k tomu, aby se stali zločinci, a druhé k tomu, aby se stali mučedníky. S tím se setkáváme

v pohanské víře, kde osud je dán a nelze ho zvrátit. Ale Bible nás učí, že náš „osud“ není dán, že svůj život ovlivňujeme svými rozhodnutími, a tím ho máme do velké míry ve svých rukách.

Jidáš byl zřejmě člověkem, který se postupně otevíral zlu, až ho zcela pohltilo. Když zjistil, že má důvěru, zneužil ji ve svůj prospěch. Mohla to být láska k penězům, která ho vedla pomalu, ale jistě do záhuby. Apoštol Pavel napsal Timoteovi: „Kdo chce být bohatý, upadá do osidel pokušení a do mnoha nerozumných a škodlivých tužeb, které strhují lidi do zkázy a záhuby, kořenem všeho toho zla je láska k penězům. Z touhy po nich někteří lidé zbloudili z cesty víry a způsobili si mnoho trápení.“ (1Tim 6,9–10). Bylo-li to tak

i s Jidášem, nedokážeme z dostupných biblických informací zcela jistě tvrdit, ale zmínka o jeho krádežích a zradě za peníze je jistým vodítkem.

Ani Ježíš ani apoštol Petr nám nepomohou hlouběji nahlédnout do temné duše Jidáše Iškariotského. Na závěr bych tedy ponechal výroky obou. Ježíš řekl: „Syn člověka sice odchází, jak je o něm psáno; ale běda tomu, který Syna člověka zrazuje. Pro toho by bylo lépe, kdyby se byl vůbec nenarodil!“ Apoštol Petr prohlásil, že Jidáš byl vyvolen ke stejnému úkolu, ale svoje povolání opustil a odešel tam, kam patří. ■

TOMÁŠ TRÁVNÍČEK (1973)

Je mi 47 let, s manželkou Jitkou máme jednadvacetiletého syna Samuela. Jsem vikářem sboru Praha 1 – Soukenická, sloužím šest let ve stanici Neveklov. Předtím jsem sedm let pracoval jako pomocník kazatele

v ECM Kladno. Mým koníčkem jsou procházky se psem přírodou, posezení s přáteli, pěkná kniha nebo film.

Při listování Bibli mi padl do oka příběh Jidáše Iškariotského. Říkal jsem si, že Jidášův příběh si nezaslouží takové pozornosti, ale na druhou stranu mě vždycky zajímal. Chtěl bych pochopit, proč si Ježíš vůbec Jidáše vybral. Věděl od počátku, že ho zradí? Jsou o Jidášu v SZ nějaká proroctví? Jestliže Ježíš věděl, že ho Jidáš zradí, jak ho mohl snést ve své blízkosti? A co Jidáš – plánoval zradu od samého začátku, nebo v něm tato myšlenka postupně zrála? Je možné, že patřil mezi členy tajemné sekty sikariotů? A proč vlastně zradil Ježíše? Bylo to pro peníze, z nenávisti, nebo sledoval „vyšší“ cíle? Viděl snad Jidáš v Ježíši muže schopného postavit se do čela povstání? Je možné, že ho zradou chtěl vyprovokovat k násilné akci proti Římu? Anebo naopak u poslední večeře pochopil, že Ježíš cestou meče nepůjde, a tak ho zradil, protože jím pohrdl?

Otázek je mnoho a bylo by zajímavé se jimi do hloubky zabývat. Ovšem vzhledem k omezenému prostoru tohoto článku to nebude možné v plném rozsahu. Nicméně i menší biblický průzkum nám umožní trochu nahlédnout do temné duše tohoto známého/neznámého muže. Možná zcela neporozumíme jeho činu a dostatečně nepronikneme do jeho života, ale i tak to bude zajímavé pátrání po obrazu muže, jehož jméno se zapsalo do historie jako jméno toho, kdo zradil Ježíše Krista.

PROŽIL JSEM SVÉ VZKŘÍŠENÍ

ptala se EVA ČEJCHANOVÁ foto EVA ČEJCHANOVÁ a DANIEL KOMRSKA

Za širokým úsměvem Daniela Komrsky by málokdo tušil skoro třicet let neustávající bolesti. Velikonoční příběh o strachu, bolesti, spolehnutí se na Boha, vzkříšení a naději je i jeho vlastním příběhem.

Na teologii jste šel hned po střední škole. Jak jste dospěl k rozhodnutí sloužit v životě Bohu?

Byl jsem zapojen do mládeže, v letech 68–69 se uvolnily poměry a církev připravovala kurzy pro laické pracovníky. Přihlásil jsem se tam. Na závěr jednoho kurzu byla výzva, abychom přemýšleli, jestli nás někoho Pán Bůh do té služby nepovolal. Já jsem to ale ještě konkrétně neprožíval. V té době jsem měl zájem o sociologii, tak jsem si řekl, že po studiích sociologie se uvidí. Bratři to věděli, a tak když začal režim utahovat šrouby, doporučili mi, abych šel studovat teologii, dokud to jde. Byla nouze o kazatele a Rada tehdy požádala i mého tatínka, který byl laickým kazatelem, zda by nešel do aktivní služby. Rozhodovali jsme se současně. Bylo mu přes padesát let, když do této služby vstoupil. Viděl jsem jeho odvahu, jeho příklad pro mě byl inspirací.

Ríkáte, že režim začal utahovat šrouby. Byl jste kazatelem v komunistické zemi. V tomto kontextu – měl jste někdy strach?

Ano, měl jsem strach. Byly různé obavy, ale strach, který jsem zažil v únoru 1979 byl ten největší, jakým jsem prošel. 17. února jsme zorganizovali v bratislavském sboru setkání učitelů besídky na Slovensku. Jako druhý kazatel v Bratislavě jsem

měl toto setkání na starosti. Oblast vzdělávání a péče o děti byla režimem velmi sledovaná, ale organizaci se nám podařilo utajit. Nekorespondovali jsme, netelefonovali, protože bychom nedostali souhlas. Navíc jsme pro těch 200 lidí připravili materiály. Neměli jsme přihlášený cyklostyl, sehnali jsme na něj blány, které byly registrované... Zkrátka kdyby se to prozradilo, byl by to velký průšvih.

Jedna z účastnic letěla letadlem, aby stihla besídku v Prešově, a na letišti jí ten balík našli. Celé chystané setkání bylo vzorovým případem maření dozoru nad církvemi, § 178, kterému jsme říkali „Mařenka“. Byly za něj dva roky vězení nebo peněžitý trest. Navíc byl porušen i tiskový zákon, protože na pořízení více než deseti kopií čehokoliv byla potřeba státní souhlas. Takže jsem byl předvolán k výslechu. A jasně jsem věděl, že mě „Mařenka“ nemine. Měl jsem strach, protože jsem nechtěl nikoho prozradit. Měl jsem strach o svoji rodinu – měli jsme tehdy 18měsíční dceru. A strach jsem měl i o sebe, protože to byla velmi nepříjemná situace i pro mě osobně.

Na sídlo estébáků jsem šel pěšky, byly to asi dva kilometry, a vroucně jsem se modlil. A v tom velkém strachu jsem došel k tomu, že jsem nejdřív odevzdal sebe do Božích rukou. Už jsem se o nic nebál, věděl jsem, že níž už padnout nemůžu. Pak jsem Bohu odevzdal manželku a dceru a nakonec těch 200 lidí, které jsem osobně znal, plus dalších asi 30, kteří se na organizaci podíleli. Ale lhát jsem nechtěl a říct jim, že o tom mluvit nebudu, nešlo, protože to bylo evidentní porušení zákona. V tomto rozpoložení jsem přišel k budově, a když jsem bral za kliku hlavního vchodu, jako bych zaslechl: „Modli se, aby se tě na to neptali.“ Tak jsem tu modlitbu vyslal.

Pak už se mě estébáci chopili a přivedli mě do místnosti, kde jich byla spousta a uprostřed na stole ležel roztržený balík. Ale v té chvíli už ze

mne strach zmizel a mně se zdálo, že jsem jen divákem scény, která se tam odehrává. Patrně jejich šéf na mě vyštěkl: „Co nám k tomuhle řeknete?“ V roztrženém balíku byl materiál, který jsme používali – flanelograf na příběhy. Vůbec nevím proč, ale začal jsem povídat, že mi to připomíná dětství, kdy jsem chodil do nedělní školy. Když jsem se poslouchal, tak jsem si říkal, když mi dají facku, abych se srovnal, ale

nic nepřišlo. A když jsem stručně oznámil, co mi to připomíná, tak se šéf zeptal: „A to je všechno, co nám k tomu řeknete?“ Řekl jsem, že ano. A on na to: „Tak dobře, můžete jít.“

To je nenormální konec, jak jste si to potom vysvětlil?

Nebádal jsem po tom. Pro mě bylo vysvětlením, že jim Pán Bůh zavřel oči. Nemohli

Mgr. DANIEL KOMRSKA (1951)

Narodil se v Hranicích na Moravě. Vystudoval teologii na Slovenské evangelické bohoslovecké fakultě v Bratislavě a dva semestry v Teologickém semináři St. Chrischona ve Švýcarsku. Byl kazatelem v Bratislavě, Českých Budějovicích, správcem v CB Praha 3 – Žižkov. Osmnáct let působil jako kazatel v Domě pokojného stáří Naděje ve Vysokém Mýtě. Současně je kazatelem CB v Brně, Kounicova. S manželkou Noemí má dceru Noemí, syna Daniela a šest vnoučat.

dělat víc, než jim Pán Bůh dovolil. Protože pro to, aby mě nechali zavřít, nemohli mít nic lepšího, než měli. Je pravda, že do půl roku jsem musel opustit Slovensko, protože jsem byl nepříjemný – udělali všechno pro to, abych odešel z Bratislavy pryč. Estébáci nám znepříjemňovali život až do roku 1989, ale bral jsem to normálně, jako že to tak bude pořád.

Nikdo z té konference nebyl potrestán?

Ne, vůbec nic z toho nebylo. Ale strach jsem měl do chvíle, než jsem to úplně pustil. Byla to škola i pro další život – dokud jsem něco držel ve svých rukou, tak jsem se o to bál. A když jsem to dal Pánu Bohu, bát jsem se přestal. Často jsem se k tomu vracel i pak v době svobody, kdy jsem se bál o Boží dílo.

Dovedete se vcítit do Petra, když v noci před ukřížováním Ježíše zapřel?

Nevím, co prožíval, i když si dovedu představit okolnosti, které k tomu mohly vést. Velký rozdíl mezi námi a Petrem je ten, že my, když tyto příběhy čteme, už víme, jak to dopadlo. Oni to nevěděli, byly to pro ně nové situace. Nedivil bych se, kdybych reagoval podobně. →

Petrovu odvahu přiznat se ke Kristu tehdy prověřila služka. Myslíte si, že každý z nás v životě potká svou „služku“?

Mě tam víc než služka zaujala jiná věc. Petr, byť zpovzdálí, sleduje Pána Ježíše. Vmísí se mezi ty, kteří Ježíše zajali a kteří tam zapálili oheň. Petr se hřeje v špatného ohně. Ještě má zbytky odvahy jít za Pánem Ježíšem, ale mám pocit, že v této společnosti už nebyl Ježíšovi nic platný. A duch společnosti u toho ohně nebylo nic, co by ho posílilo. Petr do ní nepatřil. Je lépe mrznout, než se pak takto spálit. Bylo to nad Petrovy síly. Každý z nás by měl přemýšlet, kde se pohybuje a jestli se neohřívá u špatného ohně. Protože tato chvíle ukazuje, že já sám proti moci toho zlého nic nezmůžu. Jen s Pánem Ježíšem.

Takže odpověď na otázku, jak se připravit na to, aby člověk nezradil, je vybrat si dobrou společnost?

I to. Ale na tu situaci Petra připravil Pán Ježíš – říká: „Satan si vás vyžádal, aby vás směl třídit jako pšenici, já jsem však za tebe prosil, aby tvá víra neselhala.“ To je naše příprava – Pán Ježíš za nás prosil. Jenom kvůli tomu nemusel Petr úplně selhat. Až mě dojmá, když si uvědomuji, že tam probíhá proces s Pánem Ježíšem, který je vyslýchán, Petr je u toho ohně a Ježíš má v rozhodující chvíli oči pro Petra. On si ho tam najde a věnuje se svému učedníkovi, byť je špatný. Byl to zachraňující pohled.

Tady se dostává Petrovo učednictví na vyšší úroveň. Kolikrát předtím Ježíši nerozuměl a nechápal ho a teď stačil pohled a pochopil. Slyším v tom ozvěnu Žalmu 32,8: „Dám ti radu, budu tě vyučovat.“ A v kaličtině je „oči své na tě obrátě“. Je to vedení pohledem. Tady se ukazuje, že Petr dobře znal Pána Ježíše. Dva lidé, kteří se dobře znají, se lehce dorozumí pohledem, ať jsou to manželé, přátelé... Stačí pohled a víme, co si ten druhý myslí. A Petr Pána Ježíše dobře přečetl. Byl to pohled, který ukázal na jeho nerozvážnost, pýchu, slabost..., ale na druhou stranu ho ani nezavrhl.

Petr měl strach. V Bibli je „neboj se“ napsáno víc jak 70krát. Z Božího

pohledu na lidské stvoření – co je to strach?

Kdy měl poprvé člověk strach? V ráji. Adam řekl: „...a já jsem se bál.“ Strach je důsledek prvního hříchu – toho, že něco držíme. Člověk si vezme ovoce, má ho v ruce a najednou má strach. Najednou se bojí se Pána Boha, protože si uvědomuje, že si to chtěl zařídit po svém. Je tu ta odvěká otázka: Co z toho budu mít? Jsem Boží protějšek, Boží obraz, ale co z toho mám? A ďábel velice šikovně pře-

KDYBYCHOM SE UMĚLI ODEVZDÁVAT DO BOŽÍCH RUKOU, TAK BY NÁŠ STRACH ZMIZEL.

kroutí Boží slovo: Jak že vám to řekl Pán Bůh? Že vám zakázal všechny? První pokoušení přišlo na biblické hodině, kde se zabývali Božím slovem. Před hříchem strach neznali.

Žijeme v době, kdy se světem šíří koronavirus. Strach dostává novou dimenzi. Chřipka ročně jen v České republice zabije dva tisíce lidí, a přesto se jí lidé nebojí. Možná je reakce lidí a vlády na nový virus víc reakcí na strach než na skutečné riziko. Kde se bere taková moc strachu?

Uvědomil jsem si, že s tímto se lidi vyrovnávali už velmi dávno. Kdysi jsem četl příběh o poutníkově, který na své cestě potká smrt s kosou a ptá se jí, kam jde. A smrt mu odpoví, že dostala za úkol zahubit morem 50 tisíc lidí. Rozejdou se, a když se po nějaké době zase sejdou, poutník říká smrti: „Ale ty jsi nedodržela slovo, říkala jsi 50 tisíc, ale zahubila jsi jich 150 tisíc.“

A smrt odpoví: „Tak to není, těch 100 tisíc zahynulo strachem.“

Asi to nějak patří k myšlení lidí a provází je to celou dobu. Ať už to s tím strachem dopadne jakkoli, vysvobození od něj vidíme v modlitbě Mojžíše: „Nauč nás počítat naše dny, ať získáme moudrost srdce.“ (Žalm 90,12) To neumíme. Máme plán na nějaký čas dopředu, a když něco přijde, tak se toho bojíme. Pravá moudrost spočívá v tom skutečně počítat naše dny. Už naši otcové v roce 1618 vydali v Jednotě bratrské mravouku pro mládež. V ní bratr Matouš Konečný píše: „Spat pak jda, když do lože chceš lehnout jako by tě již do hrobu kladli, tak sobě máš přemýšlet. Lehna, zanechej všelikého myšlení, ale poruč se Bohu, hned se vydej v spaní. V noci kolikrát se koli událo procítiti vždy hled' Pána Boha vzývati a jej na péči v srdci míti. Pamatuji, že máš v den nejposlednější zmrtvých vstáti a netoliko ze všech svých skutků, ale i z marného myšlení Pánu Bohu počet vydati.“ To je 400 let stará moudrost.

Skutečně, kdo z nás má zaručeno, že se ráno probudíme? Kdybychom se takto uměli odevzdávat do Božích rukou, každý den takto uzavřít, tak by náš strach zmizel. A užívali bychom si každý den, který žijeme.

Vrátíme se k velikonočnímu příběhu. Říkal jste, že i Ježíš prožil strach. U něho to byl hlavně strach z bolesti. Vy bolest dobře znáte, po operacích páteře s ní trvale žijete. Co se stalo?

Začalo to stavbou modlitebny v Bratislavě, kde jsem rok pracoval. Pak jsem přežil likvidační bouračku, kdy do mě ze zadu v plné rychlosti narazil autobus. Autem jsem letěl přes dvacet metrů. Byla nutná operace. Ta první se moc nepovedla, přišla druhá a po ní velmi zřídka komplikace, kterou má statisticky dvě promile pacientů – zánět, který probíhá v obratlech do mozku. Většina lidí zemře. I mně ošetřující doktor říkal, že už to vzdali. Tahle věc komplikuje průběh rehabilitace.

Kolik let žijete každý den s bolestí? Od roku 1993.

Co to pro vás znamená?

Především to, že ještě žiju. (smích) A pak hranice mých možností. Asi jsem takto pro Pána Boha použitelnější. Snažil jsem se dělat v dobré víře mnohé pro něj, ale leitmotiv svého života jsem si musel upravit. Není rozhodující, co dělám pro Pána Ježíše, ale to, co dělám s ním. To je dost zásadní rozdíl. Otevřelo mi to nové obzory.

Francouzský spisovatel André Gide, který v roce 1947 dostal Nobelovu za literaturu, říká: „Myslím, že naše nemoci jsou klíče, které mohou otevřít jisté dveře. Myslím, že jsou určité dveře, které otevře jenom nemoc.“ A pak říká: „Mezi lidmi, kteří se těší pevnému zdraví, jsem nenašel nikoho, kdo by nebyl do jisté míry omezen – asi jako ten, kdo nikdy nikam necestoval.“

Vnímáte to, že cestujete – na cestě s Bohem?

Tak. A že mi to otvírá situace a setkání s lidmi, ke kterým bych se jinak nedostal. Pán Bůh mě postavil do nemocnice, kde jsem se setkal jak s určitými pacienty, tak s lékaři, a dal mi tam prožít naprosto mimořádné situace. Víím, že od jiného by svědectví nevzali, ale ode mne ano. Protože řada lidí s problémy, které mám já, vzdává život.

Bůh to dopouští, aby člověka někam posunul?

Určitě ano. Ale v té souvislosti jsem si musel uvědomil, že to Pánu Bohu nemohu ani nechci vyčítat. Velmi mě oslovil text z Izajáše 67,9: „Každým jejich soužením byl sužován“. Každým mým soužením je Pán Bůh také sužován. Nejsem na to sám. Pavlík to překládá: Ve vši jejich úzkosti bylo úzko jemu. To je pro mě fascinující: mám Boha, kterému je úzko, když je úzko mně. Jde do toho se mnou. To je to nejsilnější poznání.

Ježíš ty bolesti prožil jako my. Máme v něm naději a ta o Velikonocích vždycky „rozkveté“, je živá... Kéž by tomu tak bylo.

Myslíte, že není?

Měli bychom to tak přijímat. V tomhle jsou možná pravoslavní křesťané radostnější, když začínají neděli: „Christos voskrese! Voistinu voskrese!“ . Já se na Velikonocě těším, prožívám je velice intenzivně. Protože když jsem se probíral ze stavu, který lékaři označili jako smrtelný, bylo to o Velikonocích.

Vy jste prožil své vlastní vzkříšení!

Tak, do slova a do písmene. Velmi miluju

Händlova Mesiáše s celým jeho příběhem – on tam taky prožil svoje vzkříšení. Manželka mi přinesla kafe a tu noc ze soboty na neděli jsem ho poslouchal. To byl nesku-tečný zážitek. A děly se i zvláštní věci, které jsem nedovedl pochopit. Jedna lékařka mi po letech, kdy jsme byli přáteli, řekla: „Ty netušíš, když jsme přišli na vizitu a tys tam ležel – my všichni jsme byli takhle malí.“ Když jsem se ptal proč, řekla, že neví.

Malí před silou, která byla ve vás?

Určitě to byla Boží moc. Vnitřně jsem si uvědomoval, že mě Pán Bůh vzkřísil, obnovil a postavil znovu do života. Řekl bych – mrtvý už nemůže umřít.

Velikonoce mají pro lidi ještě jeden rozměr – naději. Co by s námi bylo, kdyby Ježíš svému strachu zcela lidsky podlehl a tu armádu andělů by využil pro svoji záchranu?

Nevím a jsem rád, že to nevím. (úsměv)

Co cítíte, když víte, že se to nestalo?

Z Ježíšovy ochoty vybojovat to, jsem nově prožil Ježíšova slova: „Já jsem dveře.“ Kolikrát jsem si uvědomil, že čekám, jak dopadne nějaké vyšetření. Mám strach? Nemusím ho mít. Ježíš je dveře, skrze něž do této situace vstupuju. Říká, že kdo vejde skrze něj, bude zachráněn. On je dveřmi do každé situace, tak čeho se lekám?

Co je vaší největší nadějí?

Velmi mě oslovil Izajáš: „Kdo z vás se bojí Hospodina a poslouchá jeho služebníka? Kdo chodí v temnotách, kde není žádná záře, ten ať doufá v Hospodinovo jméno a opře se o svého Boha.“ (Iz 50,10) Člověk může být Božím služebníkem, a přesto může chodit v temnotách, kde nemá světlo. Ale není tam sám, Pán Bůh je s ním. On se nemůže opřít o někoho, kdo tam není. To je ta naděje.

A můj druhý verš o naději zní: „Já vím, že můj Vykupitel je živ a jako poslední se postaví nad prachem.“ (Jób 19,25) Tomu věřím.

Celý rozhovor najdete na brana.cb.cz.

NEJSI NAŠE MÁMA

podle autentického vyprávění napsala EVA ČEJCHANOVÁ foto GATEPHOTO a ARCHIV

V kavárně začalo být živo. Jako vdýcky po bohoslužbě. Karolína zamířila ke stolu. „Chceš koláč?“ zeptal se Radek na cestě pro kávu. Kývla. „Já chci taky,“ hlásil se Ládík, „pomůžu ti, tati.“ Radek se na syna usmál. Tohle dítě je za odměnu, pomyslela si Karolína s vděčností – za manžela, za Ládíka, za tu pohodu, kterou teď žije.

Ví, že to není samozřejmost. Vzpomínky nemusela v paměti dolovat, nejsou kdovíjak vzdálené, vyplouvaly na povrch samy. Ládíkovi je devět a nová kapitola jejího života začala právě s ním...

Vlastně si myslela, že už se nevďá. Rok žila sama se třemi dospívajícími dětmi a bylo jí víc než dobře. Dokázala se profesně uplatnit, uživit se i obstarat děti. Měla život zorganizovaný a klapalo to. Nehledala partnera.

Ale objevil se Radek – věřící vdovec se třemi už dospělými potomky a dcerou v pubertě. Překvapovalo ji, kolik toho mají společného. Vyznávali stejné názory na výchovu – že dětem je nutné poskytnout lásku, přijetí a hranice a že je třeba důslednost. Překvapilo ji i to, co k němu cítila a jak se ke vznikajícímu vztahu postavily děti z obou stran. „Jestli budeš takto šťastná, mami, tak my jsme v pohodě.“ I od Radkových synů cítila přijetí – chovali se přátelsky, dávali najevo, jak jsou rádi, že

táta už není sám. Jen jejich dvě děti toho času v pubertě nebyly nadšené, ale to je vizitka tohoto věku a tak se to prostě bere. Ani Karolína ani Radek nebyli ve výchově dětí žádní zelenáči a všechno naznačovalo tomu, že by to mohlo klapat. Nebyl důvod k neshodám. A tak se vzali a svatba spojila dvě rozdílné rodiny do jednoho domova.

Krise přišla velmi brzy – s denní realitou, která byla jiná, než jak si ji Karolína představovala. Radkovým dětem bylo v té době mezi dvaceti a třiceti lety, měly by si už žít svůj vlastní život, ale chovaly se pořád jako malé děti. A naprosto jim chyběly hranice. Nebyly zvyklé dělat nic, co se jim nechtělo. Už u malých dětí je to obtížné, ale je tam ještě šance, že se to srovná, velké děti už z toho nevyrostou, jen se trochu změní projevy téhle bezbřehosti. Karolína to na jednu stranu dovedla pochopit – hlavním vychovatelem v rodině je máma, která určuje, jak to bude. Táta pracuje a v tom málu času, kdy je s dětmi, už toho moc ovlivnit nemůže. Na druhou stranu ji to dostávalo do neřešitelných

situací. Jako rodič potřebovala dál trvat na některých věcech, které vyžadovala od svých dětí, ale nemohla je vyžadovat od dětí manžela. Zvlášť ne od těch dospělých. Nikdy neměla ambice vychovatele, neměla chuť něco někomu lajnovat. Měla jen nároky jako na jakéhokoli běžného spolubydlícího. Třeba aby respektoval, že odpadky patří do koše, a neodhazoval je, kde ho napadne.

V domě začalo být trvale cítit napětí.

Radek položil na stůl před Karolínu šálek s kávou a talířek s kouskem drobenkového koláče. „Dobře jsem to upek,“ zavtipkoval. Karolína se usmála, poděkovala a zamíchala do kávy smetanu. Koláč... no ano, tam byl ten problém dobře vidět. Čekali návštěvu, a tak Karolína nakoupila a na večer upekla koláč. Děti měly oběd uvařený a v lednici bylo dost věcí, které si mohly vzít, aby neměly hlad. Ale ony snědly koláč, protože měly chuť na něj, ne na uvařený oběd. I když věděly, že je to připravené na večer, protože přijdou hosté. Prostě nebyl důvod respektovat Karolíniny plány. „Ty tady nic neznamenáš, protože tobě tady nic nepatří. My to tady máme takhle a tak to bude.“ Fakt, že nakupovala Karolína, se v celé té epizodě někam vytratil.

Brzy poznala, že macecha v cizím domě prostě nemá žádné morální právo něco po dětech chtít. Párkrát se pokusila zavést nějaká pravidla, ale nechtěly to respektovat. Šly si stěžovat za tátou a ten to večer – unavený po práci – nechtěl a ani neměl sílu řešit. Byl by rád, aby to zvládla Karolína, vlastně to na ni delegoval. Sílu i energii by na to měla, alespoň ze začátku určitě. Ale musel by za ní stát. Jenomže nestál. Dráždilo ji, když říkal: „Proč nemůžeš vycházet s mými dětmi jako já vycházím s tvými? Já jsem s nimi úplně v pohodě.“ Ale jak? Radek vůbec nezhledňoval, jak se její děti chovají k němu, a jak se jeho děti chovají k ní. I její děti si byly vědomy, že žijí v cizím domě, a respektovaly otčímova pravidla a pravidla domu. Radkovy děti tam „byly domácí“ →

PASTORACE

Co je to smíšená rodina?

MARTIN ŠKODA, psycholog a kaplan Vězeňské služby ČR

Život je jeden z nejtěžších, jak praví klasik, a pro člověka, který má ve svém životě k dispozici jen své vlastní omezené síly a nemůže spoléhat na Někoho vyššího, než je on sám, se může snadno stát v některých okamžicích až neřešitelným. Smíšená rodina nebo stepfamily, jak se teď říká, se tvoří, když vy a váš partner spolu s dětmi vytvoříte společný život z jednoho nebo obou předchozích vztahů. Proces formování nové, smíšené rodiny může být odměnou, ale také náročnou zkušeností.

Zatímco jako rodiče pravděpodobně přistupujete k novému sňatku a nové rodině s velkou radostí a očekáváním, vaše děti či děti vašeho partnera nemusí být z nového vztahu vůbec nadšené. Pravděpodobně se budou cítit nejisté z nadcházejících změn a z toho, jak změna ovlivní vztahy, které s vámi jako rodiči měly doposud. Budou se s největší pravděpodobností obávat soužití s nevlastními sourozenci, které možná dobře neznají, stejně jako toho, že budou u vlastního rodiče odsunuty na vedlejší kolej.

Snažit se, aby se nová rodina stala kopií té první nebo nějaké ideální rodiny, může často vyvolat jen zmatek, frustraci a zklamání. Každý z rodinných příslušníků má totiž o nové rodině jiné představy, prožívá jiné obavy z toho, jak to všechno zvládne, a někdy cítí dokonce prázdnotu z toho, že něco skončilo a nic jiného dobrého ho už nečeká. Dobrým receptem je na nic příliš netlačít, nespěchat a východisko vidět spíše v postupném přechodu od obav a ignorování některých věcí až ke vzájemné úctě a pochopení toho, že všichni jsme vlastně na jedné velké Boží cestě. Snažit se najít způsoby, jak zažít „skutečný život“ společně.

Zde je namístě připomenout slova Žalmu 127: „Pokud dům nebuduje Hospodin, marně se namáhají stavitelé...“ Nebojme se ho dočíst až do konce, není vůbec dlouhý a každý jeho řádek je velkým povzbuzením pro ty, kteří se rozhodli vzít novou rodinu jako výzvu. Vytvořit z ní dobré nové místo pro život, kde bude Bůh každého denně vyučovat, jak překousnout vlastní netrpělivost s tím, že něco není tak, jak si představuje a jak byl zvyklý. Místo přizpůsobování se partnerovi a společnému hledání nového života přišel čas zrání, trpělivosti a žehnání těm, kdo v tom jsou s námi.

Bolest z toho, co bylo, je totiž mnohdy tak velká, že už nezbyvá místo pro další tvrdost a autoritativní, zákonické jednání s cílem lidskou mocí udržet takový slepenec zraněných lidských osudů. Lásky, ke které dává sílu Bůh, zmůže víc. Postupně všechny naučí přijmout rozdíly a vzít v úvahu vše dobré, co z původní rodiny zbylo. Bez falešných očekávání jednoho od druhého, ale s dostatečným prostorem a respektem pro všechny. Na tom se snad dá začít stavět nová, úspěšná smíšená rodina. Věřme, že i z mála může nakonec Bůh učinit mnohé.

Na této dlouhé a náročné pouti životem nám, kromě už zmíněného žalmu, mohou být oporou i slova proroka Izajáše: „Nalomenou třtinu nedolomí a doutnající knot neuhasí, dokud nedovede spravedlnost k vítězství.“ Skoro se mi chce nakonec dodat: A v tomto znamení zvítězí... Ale vzhledem k celkové závažnosti tématu vyprošuji Boží požehnání pro všechny, kteří podobnou zkouškou víry a trpělivosti procházejí.

a neviděly důvod měnit zaběhnuté pořádky jenom proto, že tam přišla „nějaká cizí ženská“.

Otevřené konflikty a naschvály, které už musely snášet i její děti, Karolíně natvrdo ukázaly, že žije na nepřátelském území. Začala se stahovat. Vděčně přijímala radu psycholožky, že se nemá za každou cenu snažit dělat rodinu. Bylo to těžké, protože její muž se této naděje dlouho držel. Ale nic z toho, co se stalo, nešlo vzít zpátky. Pořád dokola si opakovala: nepotkala tě zkouška nad tvoje síly. Ale tohle už je, Bože, na hranici sil... Musíš, Pane, moje síly prověřovat do extrému?

Vydržela to tři čtvrtě roku a pak vzala svoje dvě děti, nejstarší už byla z domu pryč, a v očekávání dalšího dítěte se odstěhovali z domu, kde bydleli společně, a přesídlili do druhé Radkovy nemovitosti. Rodina se rozděbila. Ládkík nějaký čas vyrůstal v domácnosti bez táty a Karolíně to připadalo jako úplný konec. Dávala si to za vinu. Neunesla vztahy. Ani ten jediný Radkův syn, který Karolínino zavádění pořádku v domě očividně vítal, nešel kvůli ní proti vlastním sourozencům,

kteří ji nesnášeli. Nešlo sblížit se s nikým z nich.

A pak udělal Radek něco, za co ho dodnes obdivuje, protože ona by to udělat nedokázala. Neuměla by řešit situaci, kdy by se Radek takhle nesnesl s jejími dětmi. On ale rodinu – tu skupinu dospělých u sebe doma – rozpustil a dům prodal. Přiměl děti, aby se postavily na vlastní nohy a založily si svoje vlastní domácnosti, měly svoji vlastní zodpovědnost a žily na svoje náklady. Zavřel papahotel a přinutil je, aby konečně dospěly. Musely se odstěhovat. Nelíbilo se jim to a nesly to dost úkorně, ale po letech je naprosto jasně vidět, že jim to velmi prospělo.

Radek se s nejmladší dcerou nastěhoval ke své ženě, jejím dvěma nedospělým dětem a malému synkovi. Na území, kde byli všichni doma stejnou měrou.

„Áďa je teď v pubertě, je to těžký,“ vytrhl Karolínu z myšlenek povzdech v jednom hovoru u stolu. Ani si nevšimla, že si tam někdo přisedl. Jo, o pubertě bych mohla vyprávět, pomyslela si. Ale nebudu,

moc povzbudivé by to nebylo. S Nikolou to totiž bylo nejhorší. Když se tam přistěhovali, bylo jí dvanáct – byla ve věku, kdy by rodičovské vedení nutně potřebovala. Radek Karolínu prosil, ať se toho ujme. Ale kolikrát v tomhle věku člověk ani s vlastními dětmi nevyjde, natož s nevlastními. Když se snažila Nikolu přimět, aby se podílela na nějakých domácích pracích, dcera šla za tatínkem a ten to odmítl řešit. A tak podobné snahy ze strany Karolíny skončily.

Co bylo ale horší – Nikola lhala. Podváděla hlavně tátu, ale pak si ani nedala tu práci, aby lež držela i před Karolínou. Takže se lži postupně odkrývaly a krachovaly na nich vztahy. Karolína měla se lží vždycky problém – když jí někdo opakovaně lže, ztrácí k němu důvěru. Ráda by řekla, že se její vztah s Nikolou během let, která následovala, zlepšil, ale nebyla by to pravda. Nikole je dvacet, studuje v zahraničí a podle fotek, které sdílí na sociálních sítích, si pohrává se satanismem. I když to může být jen revoltující póza, Karolíně přibýval strach o Ládkíka. Ten klučina touží po tom, aby

měl dobré vztahy se svými sourozenci. Ale Karolína nechce, aby se syn s takovými lidmi stýkal, než bude dospělý a bude mít pevně zakořeněné vlastní postoje. Jenže jako máma nemůže dělat víc, než nenechat je spolu o samotě.

Podívala se na něj, jak v něm mizí buchtata a nemohla se neusmát. Je to jejich radost. Jejich osmé dítě, jediné společné. Usměvavý, pohodový, hodný a nadaný kluk, který cítí s druhými... Nedávno přinesl ze školy pochvalu. Ještě teď se jí derou slzy do očí, když si na ni vzpomene: „Ládkík je inspirující osobností a stmeluje kolektiv.“ Je to tak i doma. Má svoje sourozence rád, myslí na ně, připravuje jim dárky. Dokonce se modlí za kluka ve škole, kterého nemá rád, protože mu ubližuje. Přijde s krvavým trikem „protože David...“, ale stejně se za něj modlí. To je síla.

Myslela si, že to s dalším dítětem bude složitější, protože až na něm bude chtít uplatňovat výchovu hranic, logicky musí čekat otázku: „A proč já musím a oni ne?“. Ale vztahy se naopak zjednodušily. Do složitosti nestmelitelných vztahů jim Bůh dal stmelující faktor. Ládkík je pro Karolínu jako zjevení.

Nevydržela to a prohrábla mu vlasy. S plnou pusou se na ni zabubil.

Ano, je to pravda – Bůh nám nedá zkoušku nad naše síly. A stojí za to vydržet. Když teď hledí zpátky, vidí, že ty síly měla. Dalo se to přežít. Dokonce víc než to. Má muže, kterého miluje a obdivuje. Je to až objevitelské, jak se vztah pořád může rozvíjet, pořád může jít do větší hloubky. Jsou pohodová rodina, chodí do shromáždění, praktikují víru. Dospělé děti je navštěvují, některé už zmoudřely a vidí věci jinak. Nakonec i Karolína teď chápe, že také pro ně to muselo být těžké. Čas ty největší nerovnosti vyhladil.

„Jdeme domů, rodino,“ řekl Radek, když už před nimi nestálo ani prázdné nádobí. Pohlídl Karolínu po rameni a mrknul na Ládkíka. Domů. Zní to hezky.

To díky Tobě, Bože. Ty jsi ta základna, na které jsme se vždycky bezpodmínečně shodli, i když to nezaznělo naplno. Ty jsi nad námi a respektujeme tě oba. Ty jsi to, co drží, když se všechno ostatní otřásá a trhá. Ty jsi konstanta.

Nová rodina

Mgr. RÁCHEL BICOVÁ, psycholožka

Rodina nevzniká instantně. To, že se dá skupina lidí dohromady a začnou si říkat rodina a žít v jednom bytě či domě, neznamená, že se všichni jako členové jedné rodiny cítí. Ani tím, když začneme dítěti partnera říkat, že jsme jeho nová maminka či tatínek, nevzniká žádné reálné pouto – stále jsme pro ně v zásadě cizí člověk.

To, že jsme si někoho vzali, nám nedává vůči jeho dětem automatická privilegia. Nemáme nárok na jejich lásku ani na to, aby nás přijaly jako „rodiče“. V tom mají děti z příběhu pravdu, pokud říkají: „Nejsi naše máma!“

Velkým tématem v patchworkových rodinách je vzájemný respekt. Nevlastní rodiče často očekávají, že je bude dítě partnera respektovat automaticky. Respekt ale může vzniknout až na základě důvěry a vždy nějaký čas trvá, než se tato důvěra vybuduje. Nestačí respekt jen tvrdě vyžadovat, je potřeba si ho také získat. A k tomu potřebujeme nejprve vytvořit si s dítětem spojení – najít prostor pro společné pozitivní zážitky, pro činnosti, která baví obě strany a podobně. Také se vyplácí dávat najevo skutečný zájem o dítě jako takové, o jeho názory a postoje.

Jednou z věcí, která může v tomto směru zásadně pomoci, je modelování respektu, tedy především jednat s dětmi samotnými s respektem a mluvit uctivě také o jejich biologických rodičích, ať už zemřelých nebo rozvedených. Není také potřeba s biologickými rodiči nějak soupeřit o přízeň. Nejde o to, být dětem lepším rodičem, než jsou nebo byli oni. Nezapomínejte, že pokud dítěti chybí jeho rodič, není to tím, že děláte něco špatně. Chybí jim konkrétní člověk, kterého vy prostě nahradit nemůžete. Řada dětí na snahu nevlastních rodičů být takovou „náhradou“ reaguje velmi negativně, protože mají pocit, že pokud by je jako náhradu přijaly, svého vlastního rodiče by tím „zradily“. Mnohem vhodnější je proto přijmout roli „tety“ či „středny“.

Na začátku soužití je dobré, když se v rodině nemění příliš mnoho pravidel najednou. Úmrtí rodiče, rozvod, noví nevlastní sourozenci, stěhování... to vše je už samo o sobě dost zatěžující. Je proto důležité zachovat maximum možného předchozího fungování. Případné změny je potřeba zavádět postupně a s opatrností.

Co se týče kázně a nastavování pravidel, nevlastní děti často, zvláště ze začátku, nejsou schopné přijmout napomínání od nevlastního rodiče. Proto by s nimi měl zásadní věci řešit především rodič vlastní. Ten by měl nastavit hranice, co je v chování vůči novému partnerovi od dětí přípustné, a co ne. Co naopak lze vyžadovat už od začátku, je základní slušné chování. Je zároveň důležité, aby tak rodič nečinil tvrdě, ale s porozuměním pro potřeby a pocity dětí. Oba partneři pak musí pamatovat na to, že děti si na rozdíl od nich tuto novou situaci a nové uspořádání rodiny nevybraly a mají právo na to, aby s tím nebyly spokojené. Někdy to vyžaduje opravdu dlouhý čas a hodně trpělivosti, aby se krok za krokem nastolil stav vzájemné tolerance. Podle výzkumů trvá čtyři až sedm let než se soužití v nové rodině stabilizuje.

DO TVÝCH RUKOU, PANE

text JIŘÍ HOFMAN

foto RAUL PETRI (UNSPLASH), BIGSTOCK, GETTY a ARCHIV

**A Ježíš zvolal mocným hlasem:
„Otče, do tvých rukou
odevzdávám svého ducha.“
A po těch slovech skonal.**

Luk 23,46

Co se dělo v dané chvíli na Golgotě a v Jeruzalémě, bylo viděno a popsáno mnoha svědky. Přiblížit to, co se dělo v duchovním světě, je složitější a vzbuzuje to respekt.

V evangeliích je kromě Ježíšova života a rozměru lidského i rozměr, který by se dal nazvat „kosmický“. Na počátku bylo Slovo, Slovo bylo u Boha, Bůh byl Slovo – předtím, než začal čas – a sahá to až za konec tohoto světa. V minulosti vzniklo mnoho literatury o tom, co Ježíš dělal po své smrti – sestoupil do pekel, k duším, které žily před potopou... A existují také různé výklady jeho smrti – od toho, že Bůh nemůže zemřít, až po jistotu, kterou vyznáváme, když nepochybuje o nutnosti díla spásy, protože jsme si vědomi svého hříchu. Abychom se mohli dotknout být jen lemu Božího roucha, muselo se něco stát. Vírou přijímáme, že na kříži došlo k něčemu, co proměnilo situaci mezi Stvořitelem a stvořením.

I satan věděl, že se to jednou stane. V protoevangeliu (1M 3, 15) je psáno: „Mezi tebe a ženu položím nepřátelství, i mezi símě tvé a símě její. ONO ti rozdrtil hlavu a ty jemu rozdrtilš patu.“ Než byli lidé vyhnáni z ráje, Bůh jim řekl: Máte problém, proto musíte pryč. Ale zlo, kterému jste podlehli, nebude vládnout na věky... A tak přišla osudná chvíle a satan ji nepoznal. Had uštknul Ježíše do paty – to je ten kříž, který ale zároveň hadovi rozdrtil hlavu. Ježíš na kříži zvířel. Satan nedovedl pochopit, že Ježíš nebude chtít udělat to, co je hluboce lidské – zachránit si život. „Kdo chce zachránit svůj život, ztratí ho. Ale kdo ho pro mě ztratí, tak ho získá.“ Boží myšlení je jiné než naše, se kterým satan pracuje.

Úvodní věta je poslední ze „sedmi slov z kříže“ – z vět, které Ježíš na kříži pronesl. Až do konce volal všechny k sobě. Přimlouval se za nás: Otče, odpusť jim... Dochází k dělení (J 11) – jako u vyvýšeného hada na poušti: ti, kteří se podívají, budou zachráněni, a ti, kteří se nepodívají, zemřou. „Ještě dnes budeš se mnou v ráji.“ Nejen zločinec na vedlejším kříži, ale i setník, který pomáhal popravě, odchází s vyznáním: „To byl jistě Syn Boží“.

A události jdou dál. Ježíš byl za nás učiněn hříchem. Svatý Bůh nechal na moment Krista na kříži, odvrátil se, protože na něm byl všechn hřích světa, hřích válek, zločinů. Ježíš prožíval nejen strašné tělesné utrpení, ale i hrůzu hříchů. „Bože můj, proč jsi mě opustil?“ Byla tam tma. A z temnoty je slyšet výkřik: „Do tvých rukou,

Otče, poručím svého ducha.“ Prošel tím. Dokonáno jest. To, co tvořilo celý Ježíšův život, to úzké spojení s Otcem, ho drželo a udrželo i ve chvíli naprosté temnoty. Udrží každého z nás, až tahle chvíle přijde i do našeho života.

Když se čas krátí

Na jedné odborné přednášce přistoupil k mikrofonu lékař, kapacita v oboru, a začal slovy: „No, co koukáte, všichni, co jste tady, zemřete.“ Rozhostilo se hluboké ticho. I když člověk celý život ví, že jednoho dne zemře, nepřipouští si to.

Umírání je jednorázová zkušenost, kterou nejde obecně popsat. Každý ji prožívá jinak. Elisabeth Kübler-Rossová popisuje pět fází umírání, které alespoň přibližně zobecňují tento proces. Platí jak pro umírajícího, tak pro toho, kdo je mu blízko. Člověk je ale nemusí prožít všechny.

První fázi obvykle otevírá věta, která zazní z úst lékaře: „Vám už, paní/pane, není pomoci.“ Člověku se rázem všechno zhroutí, nic nefunguje tak jako doposud. Nesmírně důležité jsou maličkosti, které zůstávají – třeba možnost vzít tašku a jít pro rohlíky. Protože jste to dělali celý život, můžete se chytit toho důvěrně známého, normálního života. Mnozí by rádi pomohli, ale umět potěšit umírajícího nebo toho, komu umírá někdo blízký, je výjimečný dar. A větší cenu než slyšet veršiky z Bible, které zná, má pro trpícího v tu chvíli prosté, ale upřímné: „Mysleme na tebe.“ Vždycky však platí, že modlitby nesou.

Poslední fází je smíření. Mnoho lidí je ale na konci své cesty neprožívá. Umírají tak, jak žili. Někomu ublížili a jsou si toho vědomi. Přemáhá je strach. Taková smrt je zlá. Pak jsou lidé, kteří říkají, že už by rádi umřeli – a potom přijde lékař, podá jim lék, bolest se utiší a oni se zase na chvíli cítí lépe. Venku svítí slunce a jim se najednou odcházet nechce. Prožívají oscilaci mezi smířením se smrtí a nadějí na život. Ale jsou také odcházení pokojná, a to někdy i u mladých lidí.

V poslední fázi umírající potřebuje, aby ho jeho rodina propustila. Potřebuje vědět, že jsou smířeni s tím, že odejde. To je věc, která platí pro každého, ať má jakoukoli víru. Třeba i žádnou. Každý se dostává do duchovního rozměru, který je daný – to dal Bůh lidem do výbavy jejich lidské podstaty, ať věří, nebo nevěří. Je to něco, co člověka přesahuje. Každý potřebuje odejít v míru a potřebuje lidskou blízkost. →

**JIŘÍ HOFMAN
(1945)**

administrátor sboru
CB v České Skalici

**V životě jsem byl
postaven před úkol
služby umírajícím ve
své rodině. Byla to
příprava k povolání
a službě lidem ve
stejně situaci. Této
službě se věnuji
řadu let.**

Mezi první a poslední fází je různě dlouhá, ale pro všechny zú-
častněné velmi důležitá doba, jejíž důsledky zasáhnou celý zbytek
života všech – doba nesení břemene. Někdy stojí hodně sil nemoc-
ného člověka s jeho chováním, náladami, potřebami, obavami a bo-
lestmi unést. Často se umírající ve svých přáních opakuje – sotva je
jeho přání splněno, požaduje to znova. Bývá si toho vědom a často
pak zazní: „Nesmíš se na mě zlobit.“ Mezi dvěma smrtelníky v té
chvilí existuje křehký vztah sounáležitosti, který nesmí být porušen
něčím nepodstatným, výbuchem nelaskavosti, netrpělivosti nebo
hněvu. Zvládnutím situace získají obě strany. Pečujícímu se mění
srdce. Není výjimkou případ, kdy rodina v obavách přijme svého čle-
na umírajícího na rakovinu do domácí péče, doslouží mu třeba s po-
mocí mobilního hospicu a církvi i okolí pak svědčí, jak je tato zkouš-
ka stmelila. Odpustili si, sjednotili se. Léčila se stará zranění. Lidé
kolem umírajícího konečně dospívají. A může jim být třeba padesát.

Jsou ale i lidé, kterým situace nedovolí nemocnému péči poskyt-
nout doma. Je důležité mít pokoj v srdci, který dává vědomí, že člo-
věk udělal, co udělat měl. Řešením může být pobyt v hospicu, kde
nemocného člena rodiny může doprovázet někdo z blízkých. Je to
čas, kdy se prověřuje víra a pravdivost vztahů – k Bohu i k blízké-
mu člověku. Vždycky platí, že i dobře míněné věci přitěžují, když je

SVĚDECTVÍ

Také chci být na té hostině

JIRÍ HOFMAN

„Tam ani nechodte, vyhodí vás,“ říká mi sestřička v dobrém úmyslu. Přijali nového pacienta, který v hospicu být nechce. Křičí! Jsou to samá hrubá slova... Taková setkání bývají hodně zajímavá. Vzdor varování mířím na tento pokoj ze všeho nejdřív. „Co chcete?!“ burácí hlas z postele. „Nechci vůbec nic, jdu se vám jen představit. Jsem evangelický kazatel, bývám tu na návštěvě a rád bych se zastavil i u vás. Tak příště na shledanou...“

Dal jsem pacientovi nějaký čas, aby si rozmyslel, jak se mnou naloží. Když přišlo „příště“, vyhozen jsem nebyl. Bavili jsme se o lese, o přírodě, kterou měl rád. Setkání pokračovala a každá návštěva nás o kousek sblížila. Už jsem věděl, že ztratil ženu, na výchovu dvou malých dětí nestačil. Pracoval v lese, dřel a úlevu hledal v hospodě. A nakonec přišla rakovina. Zahořkl úplně na všechno.

Jednou tak sedím na kraji jeho postele a jedna z pečovatelek přišla něco uklidit. Věděl jsem o ní, že studuje buddhismus. Posléze seděla na druhém kraji a rozvinula se mezi námi debata, kdo to má lepší, zda buddhisté, nebo my křesťané. Pacient se při tom cítil dobře, svědčilo o tom hrabání pod polštářem, pod kterým ukrýval krabičku cigaret. Jednu si zapálil, i když se na pokoji nekouří a dech mu už moc nestačil.

Příští návštěva byla jiná. Po delší době stabilizace se stav nemocného prudce zhoršil. Podáváme si ruce. „Tak začnem,“ říká mi a mně dochází, že čeká na pokračování minule započatého hovoru o víře. Nejlepší je nechat mluvit Boží slovo. A tak čtu oddíl z Lukáše 15. kapitoly – příběh marnotratného syna a vyhlízejícího otce, jeho otevřené náruče i hostiny na uvítanou. „To je náš příběh – váš i můj.“ Rozumí tomu, podává mi ruku a jen šeptá: „Já chci být také na té hostině.“ Modlíme se spolu, prosíme o odpuštění a o přijetí do otevřených dveří domova.

Když příště otevírám dveře, na posteli už leží někdo jiný. Ty poslední dny, než odešel, změnil svůj slovník i celé chování. Věřím, že onen přítel, na kterého dodnes vzpomínám, je – jak toužil – doma. Na hostině.

v jednání nějaká nepoctivost – když se hraje zájem, který v srdci doopravdy není. Nemocný, který potřebuje pomoc, ten rozdíl okamžitě pozná. Umírající jde na dřev. Je to doba, kdy nemá smysl na něco si hrát. Co není poctivé a pravdivé, to neobstojí. Je to nesmírně vzácný čas, který je třeba využít smysluplně, protože se už nikdy nebude opakovat. Protože je poslední. Připomenout si, co pěkného jsme spolu prožili. Držet se za ruku. Poděkovat za všechno důležité. Odpustit.

Odcházející člověk úctuje se životem a mezi jeho myšlením a starostmi návštěvy, která najde hodinku v diáři, je obrovská vzdálenost. I když je tělesně pořád přítomen, myšlenkami už je umírající jinde. O co lehčeji je

těm, kdo v tomto momentě už mají vyřízené věci života. A zde je bohatství věřících, protože už v tomhle světě nemají nic. Ale uvnitř si nesou Ježíše. Takže i když jsou už děti vzdálené kdesi v mlze, Ježíš tam je. Nevěřící je v takové chvíli sám.

Hospic jako východisko

Hledání řešení rodinné situace nebývá jednoduché. Hospic je často tím nejlepším východiskem, jaké lze najít. Služba nemocnému je 24hodinová a doma nikdy nekončí. Jeden člověk ji nezvládne, u nemocného se musí střídát víc pečujících. Hospic je na takovou péči zařízený. Nejsou tam prahy, chodby jsou dlouhé a hladké – chce-li nemocný udělat pár kroků, má kde, bez koberců, bez rizika pádu. Personál ví, co dělat s nemohoucností. Poradí si s tělesnou bolestí. A blízcí mohou pomoci s bolestí duše.

Hospice také dnes už umožňují ubytování rodinného příslušníka v pokoji nemocného. Být spolu je dar jak pro umírajícího, tak pro jeho blízkého. Někdy je budova kamenného hospice od bydliště rodiny hodně vzdálená a tehdy pomáhá součinnost s mobilním hospicem. →

SVĚDECTVÍ

Těm jsem nic neudělal

MARIE VRBKOVÁ (jména ve svědectví jsou změněna)

Pracovala jsem na oddělení ležících pacientů v domově důchodců. Bylo po obědě a po odnesení táců se špinavým nádobím jsme s ostatními sestrami jako obvykle pomáhaly klientům zpátky do pohodlné polohy, ve které by si mohli odpočinout. Vypnout prostěradla, naklepat polštáře, všechno narovnat, uhladit, napolohovat nemocné. Jednu postel po druhé.

Na tom pokoji jich bylo osm. Od postele pana Kaválka, kde už jsem udělala vše potřebné, jsem přešla k další. „Sestřičko, špatně se mi leží!“ ozval se za mnou. Vrátila jsem se a znovu vše zkontrolovala, urovnala, pomohla mu posunout se a vrátila se k další posteli. „Pořád mi tam něco vadí!“ Znovu jsem to zkontrolovala, znovu mu pomohla změnit polohu. U další postele jsem byla sotva minutu. „Tlačí to!“ Nebylo tam nic, co by ho mohlo tlačit. Pan Kaválek nepatřil mezi vděčné klienty, ani jeho rodina se k němu nehlásila, ale když se situace opakovala ještě dvakrát, bylo mi to divné už i u něho.

„Pane Kaválek, nevím, co vás trápí, ale já to vyřešit neumím. Udělala jsem už všechno, co jsem mohla.“ Podíval se na mě a zeptal se: „Vy máte snachu ze Lhoty, že?“ Žil tam celý život, znal tam každého. „Mám,“ kývla jsem, trochu překvapená otázkou. „Od Janovských,“ dodala jsem. „Těm jsem nic neudělal!“ vyletělo z něj tak nečekaně, že mě to zaskočilo. „Ale já přece neříkám, že jste jim něco udělala...“ začalo mi docházet, že důvod jeho neklidu pramení jinde. „Podívejte, pane Kaválek, nevím, co vás trápí, ale jemu to říct můžete,“ a ukázala jsem na kříž na zdi mezi okny. „Tak jo, já se pomodlím. I za vás,“ jako by v tom byla cítit úleva. „To budete hodnej, to potřebujeme všichni.“ Uklidnil se. Krátce na to mi končila směna a ze zastávky před areálem mi jel autobus. Domů jsem to měla dva kilometry.

Ráno jsem přišla do práce a postel pana Kaválka byla prázdná. Hleděla jsem na ni nevěřícně. „Pan Kaválek zemřel,“ řekla mi kolegyně. „Včera, chvíli potom, cos odešla. Muselas být ještě v autobuse.“

Doprovod na poslední cestě

Církev pochopila, že vikáři a kazatelé potřebují projít zkušeností doprovázení umírajících. A to je dobře. Životní hodnoty vypadají od hospicového lůžka jinak než od počítače. Je obrovská příležitost moct denně mluvit s těžce nemocnými lidmi. Pokud kazatel touto zkušeností neprojde, neví, o čem mluví, užívá-li ve svém kázání slovo smrt.

Pro duchovního je velmi důležité osobně prožít například Žalm 25 s člověkem, kterého toto Slovo doprovází z tohoto světa do Boží náruče: „K tobě, Hospodine, pozvedám svou duši, v tebe doufám, kéž nejsem zahanben. Hospodine, pamatuj na svoje slitování, na své milosrdenství, které je od věčnosti. Nepřipomínej si hříchy mého mládí, moje nevěrnosti, pamatuj na mě se svým milosrdenstvím pro svou dobrotivost, Hospodine... odpusť mi mou nepravost, je velká. Obrat' ke mně svou tvář, smiluj se nade mnou, vyveď mě z úzkostí, sejmi ze mne všechny hříchy... Vysvoboď mě, ať nejsem zahanben, vždyť se utíkám k tobě.“

Podle mé zkušenosti se člověk, který je někdy považován za nevěřícího, k tomuto nebo podobným textům Písma srdcem připojí. Boží slovo je paprskem světla, kterého se může chopit, když už tělo i mysl slábne. Člověk najednou chápe to, co celý život odmítal – cítí Boží dotek, vnímá svého Stvořitele, otevírá se příležitostem k modlitbě. A prožívá vrchol svého života – smír. Tehdy se naplňuje nevyslovené: „Do Tvých rukou, Otče, odevzdávám svého ducha.“

■

Pět fází umírání podle Elisabeth Kübler-Rossově

1. Popírání

„Cítím se dobře.“ „Tohle se nemůže stát, ne mně.“ „Došlo k záměrně výsledkům, to musí být omyl.“

Popírání je pro jedince pouze dočasnou obranou. Jde o šokovou situaci, která může trvat různě dlouho. Dotyčný se nechce s nastalou situací smířit.

2. Hněv/agrese

„Proč já? To není fér!“ „Kdo za to může?“

Jakmile se jedinec dostane do druhé fáze, uvědomuje si, že popírání už nemůže pokračovat. V této fázi je o dotyčného velmi těžké pečovat, protože má pocity vzteku a závisti. Umírající mohou přestat spolupracovat a komunikovat se zdravotnickými pracovníky.

3. Smlouvání

„Chci se dožít svých vnuků.“ „Udělám cokoli, abych mohl/a žít ještě pár let.“ „Dám všechny své peníze za...“

Třetí fáze zahrnuje naději, že člověk může nějakým způsobem oddálit či odložit smrt. Dotyčný se obrací k vyšší moci s žádostí o delší život výměnou za změnu životního stylu, jako by říkal:

„Chápu, že umřu, jen kdybych měl o trochu více času...“ V této fázi též dochází k hledání zázračného léku či alternativních metod léčby.

4. Deprese

„Jsem tak smutný. Proč se s čímkoli obtěžovat?“ „Umřu, tak o co jde?“ „Ztratil/a jsem milovaného/milovanou, proč dál žít?“

Během čtvrté fáze si umírající začíná uvědomovat jistotu blížící se smrti. Může proto být zamlklý, uzavřený, může odmítat návštěvy a trávit většinu času v pláči a truchlení s pocity strachu, úzkosti, smutku a beznaděje. Nedoporučuje se dotyčného v této fázi rozveselovat. Jde o důležité období smutku, které musí proběhnout. V některých případech je nezbytné podat psychofarmaka.

5. Smíření

„Bude to v pořádku.“ „Nemůžu proti tomu bojovat, měl bych se na to připravit.“

V této poslední fázi se umírající začíná vyrovnávat se svou smrtí či se smrtí milovaného. Dochází k psychickému uvolnění a pacient je schopen na léčbě spolupracovat a přistupovat k ní rozumem.

Řekl mi, že ještě není můj čas

ROZHOVOR S JANEM BOŠTIKEM, CB SVITAVY

ptala se Eva Čejchanová

V sedmnácti letech se ti změnil život. Co se stalo?

V té době jsem studoval SPŠ strojní v Hradci Králové. V srpnu 1988 jsem si skočil do řeky Orlice šipku. Na břehu bylo trochu vlhko po nočním dešti. Občas jsme skákali lomeňáky – člověk je hodně předkloněný, skoro zalomený. A mně na tom břehu uklouzla noha, už jsem nestačil dát ruce dopředu, hlava nebyla v úhlu, v jakém měla být, a čistě dopadem na hladinu z výšky asi jen tři metrů jsem si zlomil 5. a 6. obratel. Neskákal jsem do neznámé vody, nebyl jsem opilý, nebyla to žádná bláznovina.

Na jedné z přednášek jsi řekl, že ten den začal neposlušností...

To je pravda a s přibývajícím věkem to člověk vnímá ještě víc. Ano, byla to klasická, jednoduchá, pro někoho možná bezvýznamná neposlušnost. Neposlechl jsem rodiče, nejel jsem, kam mi řekli – měl jsem tam na prázdninách kamaráda a chtěl jsem naplnit vlastní představu o tom, jak strávím den, takže jsme vzali motorku a jeli pryč.

A dopadlo to tak, že sis zlomil vaz.

Ano, zlomil jsem si krční páteř. Obratle se rozlámaly a přetrhly míchu. V okamžiku, kdy se poruší mícha, tělo ochrne. Cítil jsem to během zlomku vteřiny. Nemohl jsem ničím hýbat, ani hlavou ani rukama ani nohama. Zkoušel jsem to. Celé tělo začalo brnět, jako když si člověk v noci klasicky přeleží ruku, ta ho brní a nemůže ji rozhybat. Akorát že tohle je permanentní stav. Připadá mu, že jeho tělo váží dvě tuny.

I teď cítíš to brnění?

Ano, velmi podobně, 24 hodin denně. Tak to je. Jsem kvadruplegik, s rukama jsem se ale časem naučil trochu fungovat, jsem za to vděčný. Ale co člověk dělal – vyskočit, obout se, zavázat si tkaničky u bot – to v jednom

světlo. Neměl jsem žádné předpoklady pro tenhle druh zážitku, ani vzděláním ani prostředím ani jakoukoli předchozí zkušeností. O spiritismus jsem se nezajímal. Byl jsem nevěřící a vyrůstal jsem v komunistické zemi u nevěřících rodičů, nevěděl jsem, kdo je Ježíš Kristus.

Tohle je zajímavý moment. Dnešnímu teenagerovi, jakým jsi tehdy byl, možná přijde nepochopitelné, že ses do svých sedmnácti nesetkal se jménem Ježíš Kristus...

Do svých 17,5 let jsem se s tím jménem opravdu nesetkal. Vůbec. Církev v roce 1988 ještě nefungovala veřejně činně, nikde mě žádná církev nepřepadla, nic mně ani mé rodině nenabízela. Sice jsem bydlel na vesnici, ale ani v širokém příbuzenstvu jsme neměli žádnou babičku, která by třeba jen dvakrát třikrát za rok zašla do kostela. Na vsi nebyla ani kaplička, zvonička, prostě nic. Doma ani nikde v příbuzenstvu se nevyskytovala žádná náboženská kniha.

Rodiče nebyli komunisti, maminka dokonce patřila do evangelické církve, ale čistě papírově, v životě se to doma neaplikovalo. Táta pracoval u vojáku. Nikdo nebyl založený ani nábožensky, ale ani spirituálně. Byl to dobrý, příjemný materialistický život bez jakýchkoli duchovních rozměrů. O Vánocích si pamatuji, že se táta u štědrovečerní tabule pomodlil, ale vždycky tak nějak neurčitě a my jsme ani nevěděli, co to je. A když jsme se ho zeptali, co dělá, tak řekl, ať se neptáme na pitomosti. A pak jsem Ježíše viděl.

Co se stalo pod hladinou?

Klesal jsem dolů, tělo bylo bez vlády. Věděl jsem, že bude konec, protože se nadechnu a budu muset umřít. Prožíval jsem v tu chvíli velký strach. Ne z toho, že umřu, ale že neví, co bude, kam půjdu. To byl jediný pocit, který mě svíral. Moje duše se odpojila od těla, otočil jsem se za sebe a díval jsem se na dno →

okamžiku přestalo a najednou nemůžeš vůbec nic. Dostal jsem se do nemocnice, pak po víc jak půl roce domů, kde mě táta musel nosit v náruči, protože jsme neměli bezbariérový dům. Všechno bylo jinak. Dvě věci byly pro mne naprosto nové – první bylo to fyzické, to druhé bylo z pohledu dnešního duchovní. Tehdy jsem to mohl vnímat jako duševní. Najednou jsem zjistil, že život smrtí nekončí, že tam po smrti „něco“ a „někdo“ je.

Řikáš „po smrti“. Jak víš, že jsi umřel?

Stalo se mi to, co se označuje jako klinická smrt. Anglicky to ve zkratce NDE (near-death experience) vyzní daleko lépe – prožitek blízkosti smrti. Dojde k nějaké formě úmrtí organismu. Nicméně je jedno, jestli to byla zkušenost velmi blízká smrti, nebo úmrtí a návrat, protože to nezmění nic na tom, co jsem prožil. Nechtěl jsem to prožít, neplánoval jsem to. Když jsem umřel, viděl jsem Ježíše Krista jako zářivě

té řeky, kde tekla voda, byly tam kameny a leželo tam moje tělo. Přitom ale já, jako Honza, jako se cítím teď, jsem stál nad tím svým tělem, díval jsem se na něj a nic se nezměnilo. Já jsem byl pořád já, akorát jsem opustil tělo – a neměl jsem žádné záchranářské pocity dostat se tam zpátky.

V tom stavu, v jakém jsi byl, ses mohl hýbat?

Mohl. Nemůžu definovat, jestli moje duchovní tělo vypadalo jako tělo, spíš jsem to definoval, jako že jsem to já. Pohybovat jsem se mohl, kam jsem chtěl. Nevěděl jsem, co se to stalo, tak jsem se vydal směrem, kterým to šlo – úzkým tmavým prostorem směrem dolů. Nic tam nebylo, nikdo tam nebyl. A pak jsem se dostal na nádherné místo, které jsem v tu chvíli nazval „vrátil jsem se domů“. Nevím proč, nikdy jsem tam nebyl a věděl jsem, že doma je u rodičů. Přesto když jsem se dostal do tohoto nádherného, růžově prosvětleného prostoru, kde mi bylo báječně – nedá se to srovnat s žádnými pocity či emocemi, které jsem prožíval do té doby a vlastně ani doteď. Bylo mi tam až blaženě, okamžitě by tam člověk zůstal. A najednou, aniž bych to chtěl nebo plánoval, aniž bych byl na to připravený, jsem věděl, že je někdo za mnou. Otočil jsem se a za mnou stála postava v bílém oblečení, až nad hlavu a pod nohy zalitá silným světlem.

Dalo se na ni dívat?

Dalo. Byla to lidská postava, měla vlasy, ale nemůžu říct, že bych viděl kontury obličeje. A jsem za to rád, že jsem neviděl, jestli má zelené nebo rudě plamenné oči – je lepší nezapíchnout se do detailů, protože bychom se mohli dostat k záhadám, ne k Ježíši Kristu, a upnout se na nepodstatné. Ale po letech jsem četl nějakou knížku od jedné katolické řádové sestry, která byla autorkou obrázku Božího milosrdenství. Je na něm Ježíš v bílém a jde z něho světlo – a to jsem se až lekl, pozitivně, že to je skoro to samé.

Jak jsi věděl, že to je Ježíš?

Bylo to okamžitě, ihned. Nemusel jsem hádat, lovit v paměti, podíval jsem se na něj

a okamžitě jsem věděl, ne že se jmenuje, ale že je Ježíš Kristus. To byl sám o sobě velký zázrak, ale ještě větší je, že jsem věděl, že to je Ježíš Kristus, ale nevěděl jsem, kdo to života, řekl mi, že ještě není můj čas. Do těla jsem se vrátil v okamžiku, kdy ho kamarád vytahoval z vody. Do kómatu jsem pak na krátký čas upadl až v nemocnici.

Hledal jsi odpověď na otázku, kdo je Ježíš Kristus, když ses vrátil do života?

Ano. Hodně věcí v mém životě se tímhle hledáním obrátilo, byť to trvalo rok a tři čtvrtě, protože v tom byl rok rekonvalescence. Mezitím jsem potkal nemálo lidí, kteří dělali do záhad a okultizmu a mluvili o Bohu. Jim jsem se snažil svěřit, protože jsem potřeboval zjistit, kdo to ten Ježíš Kristus je a jak se za ním vrátit. Ale oni to slyšet nechtěli. Za další půlrok jsem měl z jejich informací velkou hlavu, ale nic užitečného to nebylo. Okultizmus a esoterika fungují tak, že si dábel použije věci existující, jako je Bůh, duchovní svět, ale udělá z toho guláš. Byla to ztráta času. Jsem rád, že jsem si pak po letech v Bibli přečetl, že s tím nemáme a nemusíme mít nic společného.

Měl jsem partu, ani tam jsem neřekl, co se mi stalo. Dneska vím, že jsem měl prožitek blízkosti smrti, ale tehdy jsem to nevěděl. V té době jsem prožíval intenzivní „tah z druhé strany“, jako by dábel chtěl, abych zapomněl na to, co jsem prožil. Prožíval jsem toho tolik, že se mu to pod vlivem událostí skoro povedlo. Hlavně mi nikdo neporadil, kdo Ježíš Kristus je a jak se dostanu zpátky. To už bylo krátce po revoluci, ale ani ti mormoni mě na ulici nepřepadli. Pak jsem potkal dívku od baptistů, která mi psala dopisy, a z nich jsem se poprvé dozvěděl, že sbor nemusí být jen pěvecký. Mluvila o Ježíši, pozvala mě do církve a mě to velmi oslovilo. Znovu se mi vybavilo, jak byl Ježíš milý, laskavý a živý. Vnímám jsem, že tohle by mohl být ten most. Tak jsem tam jel.

Jaký byl tvůj první dojem z křesťanského prostředí?

Byl to baptistický sbor ve Vysokém Mýtě, mládež vedl Marek Čáp. Byl to úplně první

člověk, kterému jsem popsal celý svůj příběh (tedy kromě jednoho záhadologa, který vydedukoval, že Ježíš je kosmonaut). Marek Čáp byl první, kdo mi řekl, že všechno, co jsem prožil, odpovídá něčemu z toho, co je popsáno v knize, která se jmenuje Bible. Byl to první člověk, kterému jsem mohl důvěřovat. Dal mi Nový zákon a zaškrtal mi tam verše, které odpovídaly tomu, co jsem zažil – že Ježíš Kristus je světlo světa, že Bůh přebývá v nepřístupném světle, takže ho nikdo z lidí nemůže vidět, a další. Četl jsem to, ničemu jsem nerozuměl, ale odpovídalo to tomu, co jsem prožil.

Jak jsi došel až do momentu, kdy ses sám stal křesťanem?

Měl jsem po tátovi nastavené vojenské myšlení. Už jsem byl na vozíku, měl jsem kolem sebe partu lidí. Nehledal jsem Ježíše Krista, protože by mi něco chybělo, ale protože jsem ho chtěl znovu vidět. A Marek mi řekl, že je modlitba, kterou se můžeš pomodlit – pak budeš křesťan, budeš číst Písmo, necháš se pokřtít a budeš chodit do církve. A mně se to hrozně líbilo. Byly to pokyny, postup, cíl byl jasný. Jsem typ, kterému to absolutně vyhovuje, Marek se tehdy přesně trefil. Řekl mi, že nebe je zvláště otevřená a uzavřená záležitost. Každý je pozván, ale musí přinést vstupenku. Byla tam podmínka. Člověk se musel rozhodnout, pozvat Pána Boha do svého života, změnit se. Tak jsem to udělal. Stačilo mi, že takhle to je a tak to bude nejlepší. Po všech těch nesmyslech záhadologů mi tohle dávalo logiku, mělo to rozum.

Takže teď se s Ježíšem setkáváš „denně“... (úsměv)

Od té doby jsem ho neviděl. (úsměv) Už o něm jen čtu, modlím se k němu. Písmo říká, že je se mnou, takže teď už je to o víře. Celý ten prožitek klinické smrti na začátku byl nadpřirozený, záhadný, ale vyprovokovalo to ve mně touhu poznat ho, splnit podmínku a rozhodnout se. Hledání a zodpovědnost, jako máš zodpovědnost ke všemu ostatnímu. Protože samotný prožitek klinické smrti nebyl vstupenkou do nebe. Takových prožitků mají okultisté a esoterici mraky. ■

100 let na světě

Jak šel život prožitý v Boží plnosti – mimořádné jubileum kazatele Josefa Pokorného z Hořic

Poslání ETS

Duchovně, odborně a prakticky připravit pro službu v církvi a ve společnosti

Koronavirus

Stanovisko Rady Církve bratrské ze dne 10. 3. 2020

PŘEDSTAVUJEME OBORY ETS

Posláním ETS je duchovně, odborně a prakticky připravit absolventy pro službu v církvi a ve společnosti. V současné době nabízíme na VOŠ dva akreditované studijní programy – 1. Teologická a pastorační činnost v zaměřených teologickém nebo pastoračním a 2. Pastorační a sociální práce.

V teologickém zaměření se studenti podrobně věnují Starému a Novému zákonu a jejich dobovému pozadí, církevním dějinám, filosofii, systematické teologii, homiletice, biblickým jazykům atd. Teologické zaměření je vhodné jako příprava na službu kazatele, pastora nebo faráře, nemocničního či vězeňského kaplana (některé předměty v této oblasti nabízíme volitelně).

Pastorační zaměření se věnuje studiu psychologie (osobnosti, vývojové atd.) a pastore, u níž klademe důraz na její integraci s teologií. Proto toto studijní zaměření zahrnuje i výběr základních teologických předmětů, jako je například Úvod do Starého i Nového zákona a další. Zaměření připravuje na službu křesťanského poradenství a na pastoreci v rámci místního sboru.

HUDBA V CÍRKVI

Nový roční kurz Vzdělávacího institutu ETS otevíráme od září 2020.

Než se kazatel poprvé postaví za kazatelnu, mívá za sebou několik let teologického studia. U muzikantů, kteří vedou chvály, se zpravidla spokojíme s tím, že obstojně hrají na hudební nástroj, nezpívají falešně a jsou věřící. Bible má ale k vedení chval mnoho co říci a minimálně vedoucí hudebních skupin se nyní mohou na kurzu Hudba v církvi na svou roli připravit.

Ať už ve sboru zpíváte soudobé chvály, nebo používáte kancionál, kurz bude přínosem všem, kteří vytvářejí hudební složku bohoslužby. Na vstupní úrovni znalostí a dovedností nezáleží, vyučující kurzu se budou účastníkům do velké míry věnovat individuálně.

Kurz proběhne ve školním roce 2020/21, tvoří jej celkem osm setkání a dvě víkendová soustředění. Vyučujícími jsou zkušení vedoucí chval a církevní vedoucí. Podrobnosti o kurzu, vyučujících, termínech, ceně

Program Pastorační a sociální práce tvoří podobnou skupinu základních teologických předmětů jako pastorační zaměření prvního studijního programu a má také podobný základ v oblasti psychologie a pastore. Navíc obsahuje profilové předměty potřebné pro oblast sociální práce. Absolventi studia jsou kvalifikováni jako sociální pracovníci dle zákonů ČR, mohou tedy působit i ve veřejném sektoru. ETS je členem Asociace vzdělatelů v sociální práci (ASVSP), studijní program splňuje její požadavky.

Ve všech třech zaměřeních si student kromě povinných předmětů vybírá předměty povinně volitelné a volitelné. Studium je možné absolvovat buď v denní nebo v kombinované formě výuky. Denní studium probíhá během týdne s občasnými víkendovými soustředěními, v kombinované formě jsou základem sobotní konzultace (sedm výukových a jedna zkušková za jedno pololetí) a též víkendová soustředění.

Podmínkou přijetí je maturita a úspěšně vykonané přijímací řízení. To se skládá ze tří částí – písemné →

a přihlášku najdete na webu ETS – www.etspraha.cz. Jako ochutnávku připojujeme anotaci několika předmětů kurzu:

Teologie chvály otevře otázky po smyslu a směru chval a uctívání. Poskytne úvod do biblických základů a historie chvály a uctívání. Pozornost je věnována správnému dobovému pochopení biblických textů o chvále, např. stavbě stánku setkávání, životu a dílu krále Davida, chvále a uctívání v Novém zákoně, roli chval v životě Pána Ježíše, pokyny v novozákonních listech a praxi uctívání v knize Zjevení.

Studentům pomůže orientovat se v celém biblickém kontextu při čerpání inspirace jak pro roli muzikanta nebo vedoucího chval, tak pro roli autora písňových textů.

Kreativní tvorba hudby a písňového textu se zaměřuje na různé metodické postupy tvorby hudby a textu. Důraz je položen na prvky typické pro populární píseň určenou ke společnému zpěvu na bohoslužbě, jako na →

podle toho, jak mu vyhovuje rozvržení předmětů v daném pololetí. Část předmětů je vypsána jako povinná, zbytek si studenti volí z aktuálně vypsanych předmětů. Program obsahuje asi jednu třetinu rozsahu akreditovaného studia, k přijetí není třeba maturita.

Program **Blackbridge** zahrnuje rok studia denní formou na ETS v kterémkoliv z našich studijních oborů. Je určen těm, kteří chtějí duchovně růst a připravovat se na službu, nebo se nedostali na VŠ a chtějí to zkoušet za rok. Přijetím do programu získává zájemce zákonný statut studenta. Po roce může pokračovat ve studiu jinde, nebo navázat na některém ze studijních programů ETS.

MILOŠ POBORSKÝ, ředitel ETS

příklad zapamatovatelnost melodie či jasnou harmonickou stavbu. Dostatečná péče je věnována také základům textování.

Představíme různé způsoby psaní písní a umožníme studentovi, aby si na základě praktických ukávek v dílně vyzkoušel, který z nich a za jakých okolností mu vyhovuje nejlépe.

Souhra v kapele pokládá teoretické i praktické základy ke spolupráci mezi jednotlivými členy chválicí skupinky, jako je otevřená a jednoznačná komunikace, duchovní jednota a hudební sešranost. Předmět se zaměřuje nad roli vedoucího kapely a způsoby jejího vedení. Student dostává konkrétní vodítka, jak se svými spoluhráči komunikovat tak, aby byla kapela skutečně kolektivem a ne jen souborem hudebně zdatných jednotlivců.

Nahrávání a práce ve studiu studenty seznámí se základními pravidly při studiové práci a nahrávání hudby. Teoretická část předmětu se věnuje základním akustickým principům se zaměřením na nahrávací prostředí a úpravu nahrávek. Praktická část studentům umožňuje nahrát píseň a pomocí vhodného softwaru ji upravit do výsledné podoby.

Hudební teorie provede základy hudební nauky, jako je zápis not v houslovém klíči, tvorba durových a mollových stupnic, základní intervaly, předznamenání, durové a mollové kvintakordy, vedlejší harmonické funkce, církevní stupnice atd. Student bude schopen doprovodit samostatně na hudební nástroj jak známou, tak neznámou píseň. Na konkrétních soudobých chvalozpěvech student porozumí principům harmonické stavby populární písně.

Další předměty kurzu: Hudební liturgika, Hlasová výchova a Obecenství.

MILOŠ POBORSKÝ

eseje na studentem zvolené téma, jazykové zkoušky (AJ, případně NJ) a motivačního pohovoru. Úspěšným absolvováním semináře získává student titul diplomovaný specialista (DiS.).

Zejména v oblasti teologie, ale i v pastoračním zaměření a sociální práci ETS aktivně spolupracuje s vícero vysokými školami. Většinu kreditů získaných na ETS lze započítat také v bakalářských programech těchto škol.

Neakreditované studium na ETS

Obor **Studium sborový pracovník (SSP)** umožňuje vybrat si na ETS jen to, co studenta zajímá. Může studovat v denní i kombinované formě

PŘIPRAVUJEME

Přijímací řízení:

Řádný termín: 17. června

Náhradní termín: 24. srpna

Čtvrtý Visible Music weekend

29.–31. května

Matt Coss: Záznam

vystoupení naživo

Letní hudební camp

Visible music week

19.–24. července

Oblíbené Visible music víkendy

i letní týdenní camp připravuje

ETS ve spolupráci s Visible

Music College, Memphis, USA.

Podrobné informace o akcích

najdete na www.etspraha.cz.

Nabídka ETS sborům CB

Vyučující ETS nabízejí sborům

jedno- i vícedenní semináře.

Vyberte si z široké nabídky,

nebo vám připravíme seminář

na vámi zadané téma. Seminář

pro více sborů v rámci seniorá-

tu poskytujeme jednou ročně

zdarma!

Nabídka ETS jednotlivcům

Studujte spolu s našimi

studenty jen to, co vás zajímá!

Pod názvem Horizonty otev-

ráme v každém semestru řadu

kurzů VOŠ určených široké

veřejnosti. Kurzy jsou například

příležitostí pro celoživotní

vzdělávání kazatelů.

Přehled literatury

Poslouží těm, kteří hledají hod-

notné knihy pro vlastní vzdělá-

vání. Čerpejte inspiraci od těch,

kteří knihu četli před vámi!

Vše naleznete na

www.etspraha.cz

Mimořádné jubileum Josefa Pokorného STO LET V BOŽÍCH RUKOU

Překrásné a vzácné jubileum oslavil dlouholetý aktivní člen stanice Církve bratrské v Hořicích v Podkrkonoší bratr a kazatel Josef Pokorný. Dožil se totiž kulatých 100. narozenin.

Několik posledních let bratr žije v místním domově pro seniory v sousedství našeho bydliště, čímž se nám dostalo privilegia vídat ho nejen na jeho pravidelných procházkách v okolí, protože je stále velice aktivní, ale také jej navštěvovat a přijímat mnohá povzbuzení a požehnání z jeho humorných, optimistických i duchovních životních vyprávění.

Když se ohlíží za prožitými sty lety života, říká: „To, že smím prožívat tato léta v jistotě daru spasení, je důsledkem nepřetržitých zásahů Boží lásky a trpělivosti do mého života.“

Z jeho vyprávění je zřejmá největší vděčnost za to, že Bůh jednal ještě dávno předtím, než se narodil, a že opakovaně zasahoval do života jeho předků a jeho rodiny. Jeho babička z matčiny strany chtěla vstoupit do kláštera. Místní matka představená jí však poradila, aby se raději provdala a vychovala děti. Babička ji uposlechla, a navíc našla velmi dobré zaměstnání v Olomouci. Její zaměstnavatelka jí také dopomohla k dobrému manželství s bratrovým dědečkem Klimentem Jenišem a rodina se nakonec usídlila v Prostějově. Pak došlo k události, která způsobila duchovní obrat celé rodiny – bratrův dědeček vážně onemocněl. Babička i s dcerou se za něj modlily ke všem svatým, ale marně. Babička tedy učinila závěr: „Svatí nepomohli, budeme se modlit jen k Pánu Ježíši.“ Dědeček se opravdu uzdravoval. Po této zkušenosti byla rodina pozvána do sboru Svobodné církve reformované, dnešní Církve bratrské. Nejhlouběji tu byla evangelium zasažena a na cestu víry uvedena nejmladší Klimentova dcera Maryška. V ní Bůh připravil maminku Josefa Pokorného, která svou víru vštěpovala od mala i svému synovi.

Otec Josefa Pokorného zase vyrůstal v Hořicích, v rodině Františka Pokorného, krajského archeologa a spoluzakladatele místního muzea. Rodina byla sice katolická, ale skutečnou zbožnost měla jen babička

a jedna ze tří dcer. Josefův otec Josef v této rodině pomoc k duchovnímu růstu nenalezl. Vyučil se zámečnickem a odešel za zaměstnáním do Prahy. Zde se dal pozvat do Svobodné církve reformované, kde našel novou cestu života v osobním vztahu k Pánu Ježíši Kristu. Při hledání nového pracovního uplatnění se z inzerátu dověděl o místě zámečnicka v Prostějově. Rozjel se tam a našel nejen trvalé zaměstnání, ale i nový sborový domov a v něm svou manželku Maryšku.

Když se jim v roce 1916 narodil první syn Emanuel, byla už v plném proudu 1. světová válka. Josefův otec musel narukovat a odjel se skupinou odvedenců na italskou frontu. V severní Itálii se ještě před nasazením do frontové linie ubytovali v prázdném obydlí. Italové pod koberec ukryli granát, na který šlápl a na zbytek života přišel o zrak. Vrátil se nejprve do Prostějova, odkud se pak přestěhoval s rodinou do uvolněného bytu po rodičích na zámku v Hořicích. A právě tam se do věřící rodiny 1. 2. 1920 narodil druhorozený syn Josef.

Středisko péče o válečné poškozenec darovalo rodině domek se zahradou na svahu Chlumů s překrásným výhledem na město a jižní obzor. V tomto krásném místě prožil Josef Pokorný nejen své dětství, ale i pozdější léta. Právě tady také v roce 1930 začala misijní práce kazatele Jana Černého, která dala vzniknout dodnes existující sborové stanici Církve bratrské v Hradci Králové. Josef Pokorný s vděčností vzpomíná na svého nevidomého otce, který si dle jeho slov na svůj stav nikdy nestěžoval a byl radostným křesťanem. O svou maminku pak Josef pečoval až do její smrti.

Bratr Josef vypráví, že jeho vztah k Pánu Ježíši nevznikl náhlým, okamžitým přelomem. Vyrůstal pod vlivem Božího slova a rodičů, zvláště otce. V duchovním růstu mu byly pomoci biblické kurzy v Praze.

Důležitým zlomem v jeho životě byl rok 1949. Tehdy pracoval jako pomocník kazatele v Hradci Králové. V krátkých časových intervalech potom ale pokračoval ve službě v Kutné Hoře, v Trhových Svinech, ve Hrubé Lhotě a také v Liberci. Pro zdravotní nesnáze se však časem vrátil do Hořic a vstoupil do soukromého zaměstnání. V rámci sborové práce byl ale i nadále zařazován do programů služby Slovem. Při bohoslužbách v Hořicích také obohacoval zpěv doprovodem na housle.

I když se pro nesnáze věku pobožnosti v současnosti už nezúčastňuje, říká, že je vnitřně zapojen do života sboru, který nese denně na svých modlitbách.

Rádi bychom za naši stanici touto cestou bratru nejen pogratulovali ke kulatým narozeninám, ale hlavně mu i poděkovali za jeho věrnou službu a požehnání, které jsme od něho směli a stále smíme přijímat. Pokoru nenosí jen ve svém jménu, ale i ve svém srdci, a je nám tím stále obrovským příkladem.

MANŽELÉ ŠVOJGROVI,

Hořice v Podkrkonoší

ODEŠEL TEOLOG A NOVINÁŘ ROSTISLAV MATULÍK

Ve čtvrtek 12. března 2020 po dlouhé nemoci zemřel Rostislav Matulík, bylo mu 56 let. Redakce časopisu BRÁNA mu za mnoho vděčí. Ačkoli nikdy nebyl jejím členem a jen občas napsal trefnou glosu, naposledy v lednu 2018, ovlivnil podobu našeho časopisu víc, než by i on sám chtěl připustit. Pozval jsem ho totiž v roce 2006 ke dvěma odborným seminářům o žurnalistice pro nás, začínající redaktory, když se Bratrská rodina proměnila v Bránu. Dodnes z jeho praktických rad čerpáme, což ze stávající redakce může potvrdit už jen náš grafik Ondřej Košťák.

Rostla, jak jsme mému bratřenci říkali, byl především vzdělaný teolog s ohromným přehledem a znalostmi. Vystudoval Evangelickou teologickou fakultu UK a pak ještě rok pokračoval na studiích v Belfastu. Spolu jsme v roce 1991 nastoupili do kazatelské služby. Rostla však po roce udělal velmi odvážné a statečné rozhodnutí, které tehdy patrně nikdo nepochopil, a také já jsem mu porozuměl až po letech – opustil duchovenenskou službu. Nebylo to však selhání, natož pak zrada povolání, a už vůbec ne Krista. Naopak. Rostla všechno, čím byl obdarován, dával dál lidem i Bohu na mnoha úrovních.

Nejprve pracoval jako odborný redaktor v nakladatelství Návrat domů. Až budete listovat v Novém biblickém slovníku, vzpomeňte si na něj. Od roku 1996 pak začal pracovat jako novinář. Nejprve v České tiskové agentuře, následně v Rádiu Svobodná Evropa, pak v Českém rozhlasu 6 a do poslední doby, co mu zdraví dovolovalo, připravoval pro ČRo Plus pořad Svět ve 20 minutách. A aby toho nebylo málo, v letech 1997–1999 pracoval pro tiskové oddělení Ministerstva pro místní rozvoj, mezi roky 1999–2000 jako zahraniční redaktor magazínu Týden (Ringier.cz) a v letech 2000–2007 jako zahraniční redaktor deníku Právo. V letech 2007 až 2014 působil jako editor komentářů a publicistiky v deníku MF Dnes, a od roku 2015 se stal opět zahraničním redaktorem deníku Právo. Věnoval se zvláště prostředí anglosaského světa, o němž psal zajímavé texty.

Zakotvil v Českobratrské církvi evangelické a se svou rodinou se velmi aktivně zapojil do života sboru ve Škvorci, který všemožně podporoval.

Vždycky jsem si říkal, že z celé naší rodiny byl Pánem Bohem nadán největším talentem právě on, a Rostla toto obdarování nepromarnil. Ani jako teolog či novinář, překladatel nebo nadšený amatérský malíř. Především ho však nepromarnil ve vztazích k vlastní rodině, k té nejužší i nejširší. Jsem za něj vděčný, moc si ho vážím a jsem rád, že jsem mu to mohl říct.

BRONISLAV MATULÍK

Z JEDNÁNÍ RCB V PRAZE březen 2020

■ Rozhovor o vikariátu

Rada vedla rozhovor s Jakubem Mrázkem a schválila jeho vikariát s nástupem od 1. 8. 2020 ve sboru Ostrava-Trojka.

■ Nový kazatel sboru CB v Třinci-Sosně

Rada vzala na vědomí, že kazatelem-správce sboru CB v Třinci na Sosně byl 16. 2. 2020 zvolen bratr Jakub Vrtaňa. Předpokládáný nástup ve sboru Třinec-Sosna je 1. 9. 2020.

■ Zpráva předsedy Rady pro konferenci

Rada vzala na vědomí zprávu předsedy Rady pro konferenci a současně navrhla témata čtyř seminářů, která vycházejí z předsednické zprávy. Navrhla rovněž jména vedoucích navrhovaných seminářů: Duch doby (Bronislav Matulík, Petr Grulich), Etika (Petr Raus, Dušan Drabina), Jednota církve (David Novák, Roman Toušek) a Rizika (Tomáš Holubec, Jaroslav Pokorný).

■ Ustanovení sboru v Plzni na Slovanech

Rada vzala na vědomí, že 5. 7. 2020 by mohla proběhnout volba kazatelů v obou sborech, na Doudlevecké i na Slovanech. Petr Raus ověří možnosti obou sborů a předá jim návrh možného harmonogramu procesu oddělení sborů po konferenci.

■ Studijní volno

Rada schválila jeden měsíc studijního volna Milana Leta, Sbor CB Tábor, v termínu 7. 7. 2020 – 6. 8. 2020.

Rada schválila jeden měsíc studijního volna Radislava Novotného, Sbor CB Praha 1 – Soukenická, v termínu, který odsouhlasí staršovstvo sboru. Až bude znám přesný termín, bude staršovstvo informovat Radu. →

ZPRÁVY

ROZHOVOR S VOJENSKÝM KAPLANEM

Rada vedla rozhovor s vojenským kaplanem Miloslavem Kloubkem, který poskytl informace o své službě, o možnostech do budoucna i o situaci v duchovní službě Armády ČR. Bratr se na pozvání armády rozhodl zůstat ve funkci až do svého odchodu do důchodu v roce 2024.

Rada velmi ocenila jeho přístup k navazování osobních vztahů s vojáky. Bratr vybídl členy Rady, aby církev vyhledávala a vysílala do služby vojenských kaplanů bratry i sestry s ohledem na to, že se Armáda ČR bude v budoucnu zvětšovat a už nyní je podstav kaplanů. Z 35 tabulkových míst jsou stále 2 místa neobsazená, a to také proto, že ERC vyžaduje pro kaplanskou službu vysokoškolské vzdělání.

Rada pověřila Petra Rause, aby na ERC projednal možnost změny. Vojenští kaplani by se nemuseli rekrutovat pouze z kazatelů, ale také z ordinovaných uvolněných diakonů s určitou praxí, což by vyžadovalo změnu smlouvy s ERC. Do hodnosti nadporučíka by stačilo dosažení bakalářského vzdělání. Změnu by bylo nutné projednat na výroční konferenci jako návrh Rady současně se zrušením podmínky dvouleté kazatelské praxe. Současně je potřeba dořešit otázku vysluhování svátostí kaplanem, který není ordinovaným kazatelem.

ROZHOVOR S CELOCÍRKEVNÍM PRACOVNÍKEM PRO MLÁDEŽ

Bratr Ondřej Svatoš představil v rozhovoru s Radou práci Odboru mládeže v uplynulém roce 2019. Jako velmi úspěšný byl vyhodnocen 2. ročník Brodfestu. Hojná účast na festivalu potvrdila, že napříč republikou existují mezi mládeží pěkné a funkční vztahy.

Rozvíjí se decentralizovaná činnost v regionech a vzájemná meziregionální spolupráce. Odbor mládeže se soustředí především na podporu práce v regionech a na rozvoj úzké spolupráce s koordinátory regionů. Bratr ocenil ochotu sborů CB a jejich členů při organizaci Brodfestu. V budoucnu bude odbor potřebovat více placených pracovníků, kteří by se věnovali vedoucím mládeži. Stále je nedostatek koordinátorů v regionech. Dosavadní zkušenosti ukazují na to, že ve sborech, kde dobře fungují staršovstva, se také dobře rozvíjí mládež.

MŮŽE Z POSLANECKÉ SNĚMOVNY VZEJÍT CO DOBRÉHO?

Poslanecká sněmovna je v naší zemi známá nevybíravými diskuzemi, osobními útoky, někdy za hranicemi vulgárnosti, a sáhodlouhými obstrukcemi. Častěji si posteskujeme, že kvůli mnoha sporům nejsou projednány zákony, které už čekají ve frontě příliš dlouho. Tím více potěší, když ze sněmovny zazní něco pěkného. Nebylo to sice právě jednání poslanců, ale pod záštitou předsedy Poslanecké sněmovny Radka Vondráčka a péčí Československé církve husitské proběhla 2. března 2020 krásná a důstojná oslava 170. výročí narození prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka.

Po pozdravu předsedy sněmovny uvítal přítomné v zaplněném sále pražský biskup CČSH David Tonzar, který vyjádřil svůj osobní vztah k této významné události. Po něm se ujal první přednášky patriarcha Církve československé husitské Tomáš Butta. Ve svém slově se věnoval Masarykovým idejím a názorům v díle představitelů CČSH. Byli jsme seznámeni s mnoha Masarykovými postoji, které našly odezvu v díle prvních patriarchů církve. Druhou přednášku přednesl prof. Pavel Hošek z ETF UK, který se zaměřil na tematiku národa a vlastenectví u T. G. Masaryka. Prošli jsme vyváženým přístupem prvního prezidenta naší země, který nepodcenil dějinnou roli českého národa, ale také ji nepřecenil a dovedl ji zasadit do kontextu společenství ostatních národů. Přítomní dobře v přednášce rozpoznali moudrost a vyváženost Masarykových přístupů, důraz na ryzí vlastenectví a odmítnutí ztřeštěného a neplodného vlastenčení. Masarykův přístup představuje moudrý a vyrovnaný pohled na živé otázky dnešní doby. Národ se nemá rozpustit v globálním kotli národů, ale zachovat si svou svébytnost a sloužit ostatním národům svým specifickým obdarováním.

Krásný prožitek aktuálních přednášek byl umocněn vynikajícím vystoupením Pěveckého sdružení moravských učitelů. Zazněly písně Bedřicha Smetany, J. B. Foerstera, Leoše Janáčka a také lidové písně z Moravy, které měl náš první prezident rád. Vše, co zaznělo, ocenili přítomní mohutným potleskem a vytvořili atmosféru vděčnosti za dobře připravený program a za připomenutí krásného odkazu jednoho ze zakladatelů Československa, a tím i naší demokracie.

PAVEL ČERNÝ

Rada schválila tři měsíce studijního volna Jakuba Vrtani, Sbor CB Třinec, v termínu 1. 7. – 30. 9. 2020.

■ **Výroční zpráva Rady pro konferenci**
Rada vzala na vědomí návrh výroční zprávy o činnosti a hospodaření Rady, kterou pro konferenci zpracoval tajemník Rady. Zpráva bude dopracována po uzavření účetnictví Rady.

■ **Pověření René Sikory k dobrovolné duchovní službě ve věznicí Mírov**
Rada vzala na vědomí pověření Reného Sikory k dobrovolné vězeňské službě ve Věznicí Mírov a doporučení k jeho zařazení do VDP.

■ **Žádost Odboru mládeže o finanční podporu**
Na základě žádosti předsedy Odboru mládeže Romana Touška Rada schválila mimořádný příspěvek Odboru mládeže na rok 2020 ve výši 80.000 Kč. Tímto rozhodnutím se navyšuje původní schválená podpora na rok 2020 z říjnového jednání Rady (bod 271/2019). Celkově tedy odbor obdrží finanční podporu pro rok 2020 ve výši 140.000 Kč. V září může Odbor mládeže Radu požádat o případný příspěvek na rok 2021.

■ **Služba bratra Munkh-Erdene Turmunkha**
Na základě žádosti Sboru CB v Praze 4 – Jižní Město Rada souhlasí s vytvořením analytického účtu pro dary na službu bratra Munkuše v mongolské komunitě. Pro zaslání darů bude využit účet Rady u Fio banky s určeným speciálním variabilním symbolem. Kancelář dá tuto skutečnost sboru na vědomí. Petr Raus připraví krátký článek do iNformu o bratrově službě s uvedením čísla účtu a VS pro případné dary.

**VEŘEJNÁ SHROMÁŽDĚNÍ, KURZY
A KONFERENCE ZRUŠENY**

Na základě nařízení vlády o volném pohybu osob jsme v rámci Církve bratrské zrušili konference Odboru pro manželství a rodinu, dětského odboru i dorostové. Sbory zrušily veřejné bohoslužby. Níže uvádíme stanovisko Rady Církve bratrské, které bylo zveřejněno 10. března 2020. Od té doby se situace v zemi i v Evropě dále měnila, nicméně to podstatné v něm má svou platnost – výzva k odpovědnému jednání nás křesťanů.

**STANOVISKO RADY CB
K RIZIKU EPIDEMIE**

Jako církve jsme součástí světa a vnímáme odpovědnost za svoje jednání, které má dopad na naše okolí. Uvědomujeme si, že vývoj případné epidemie se bude podstatným způsobem odvíjet od chování nás všech.

V souvislosti s epidemií koronaviru nás Pán Bůh v Písmu vybízí, abychom světskou vládu brali vážně (1Pt 2,13). Učí nás vnímat znamení posledního času (Mt 24,28–29), ale v žádném případě se nenechat svést a zmást (2Te 2,2). Vede nás k přiměřené křesťanské reakci: zvednout hlavy, nepropadat strachu ani zoufalství (Lk 21,28) a být světlem a solí světa (Mt 5,13–16).

Tváří v tvář dnešní situaci doporučujeme našim členům a sborům sledovat a respektovat nařízení státní správy i místních samospráv, včetně zákazu větších veřejných shromáždění. Brát vážně svůj zdravotní stav; v případě potíží dýchacích cest, které by mohly být indikátorem koronavirové nákazy, řídit se pravidly stanovenými státem.

Naléhavě doporučujeme všem členům, aby se nepodíleli na šíření neověřených a poplašných zpráv, zejména takových interpretací koronavirové nákazy, které v ní vidí výzvu ke zkratkovému chování. Nešířme paniku, ale předcházíme zbytečným komplikacím.

Velmi doporučujeme pamatovat na nemocné ve svých modlitbách a naléhavě se přimlouvat i za celou společnost, aby nás všechny Pán Bůh milostivě chránil.

RADA CÍRKVE BRATRSKÉ, 10. 3. 2020

Centrum excelence Univerzity Karlovy:
Teologická antropologie v ekumenické perspektivě
ve spolupráci s badatelskou skupinou Teologie
a současné kultura na ETF UK
vyhlašuje:

**Soutěžní výtvarnou přehlídku
pro děti, seniory i ostatní dospělé,
lidi v karanténě i mimo ni, na téma**

**BOŽE, KDO JE ČLOVĚK,
ŽE NA NĚJ PAMATUJEŠ?**

Zúčastnit se může každý, bez omezení.

Pošlete nám, prosím, do **30. dubna 2020**
fotografii svého výtvarného díla
(kresby, obrazu, koláže, grafiky, sochy, loutky,
komiksu, ručně dělané knihy, výtvarně ztvárněné hry,
pletené nebo vyšívané roušky... zkrátka čehokoliv
rukodělného) na adresu clovek@etf.cuni.cz.

Více informací na
www.ei.etf.cuni.cz/cz/unce/clovek

**Rukama se teď nemůžeme dotýkat, zdravít se,
objímat, ale můžeme tvořit.**

Číslo 04/2020, vychází 10x ročně
Šéfredaktor – Bronislav Matulík
Výkonný redaktor – Ing. Eva Čejchanová
Výtvarník – Ondřej Košťák
Grafický styl a sazba – Judita Košťáková ml.
Vydavatel – Rada Církve bratrské, Soukenická 15
Vychází – 5. 4. 2020
Kontakt – brana@cb.cz
Použité fotografie jsou z archivu časopisu
BRÁNA, není-li uvedeno jinak.

KŘEST**KŘEST DO KRISTA**

text DAVID BEŇA

**Na kříži byl Ježíš pokřtěn pro nás;
ve svém křtu máme na jeho kříži podíl.
Na kříži byl Kristus jedno s námi;
ve křtu jsme my jedno s ním.**

Křest v Ježíšovo jméno odkazuje víru k Ježíši, který byl pro nás pokřtěn: To on, nyní vyvýšený, je naší duší, to z něj čerpáme mízu (Ga 2,19n; J 15,1nn). Apoštol ale také píše: „Pro něho jsem se všeho zřekl a pokládám to za odpad, abych získal Krista a byl nalezen v něm, nemaje svou spravedlnost, která je ze zákona, ale tu, která je z víry v Krista (...), a abych poznal jej a moc jeho vzkříšení i účast na jeho utrpeních. Připodobňuji se jeho smrti, zda bych nějak nedospěl ke vzkříšení z mrtvých.“ (Fp 3,8nn) I o to jde víře! Nejen se na Krista zpovzdálí dívat, nejen na něj spoléhat, nejen mu nějak rozumět; nýbrž také se Krista takřikajíc na vlastní kůži účastnit!

Věřit Kristu znamená: být v Kristu a usilovně k němu směřovat; poznávat ho a hostit jej ve vlastním srdci (Ef 3,14nn). Věřit v něj znamená: věrnost ve službě, trpělivost ve zmatcích „hliněného“ lidství, vytrvalost uprostřed bolesti... se připodobňovat jeho smrti (2K 4,7nn). A v jeho pomoci shůry, v ovoci služby, v očekávání nového stvoření zakoušet moc jeho vzkříšení (Ko 1,15–22). Proto Luther viděl ve víře nejen souhlas s evangeliem, ba nejen niternou důvěru v Ježíšovo slovo, nýbrž činnou přítomnost Božího slova v člověku, dokonce osobní přítomnost Krista ve věřícím.

Víra v Krista coby Kristus v nás! A Kristus v nás coby hnací motor, vzor a utváření našeho charakteru, náš životní úděl i cíl. Spása je ukotvena „mimo nás“ – v Kristu a ve slovu jeho zaslíbení. Ale to slovo nás do sebe – a do Krista – vtahuje, Krista nám

přináší, „implantuje“. Teologové starověké církve proto říkali, že každý křesťan je jakýsi „druhý Kristus“, který Krista Ježíše následuje (Mt 16,21nn).

Nemáme ale mluvit o křtu? Vždyť o křtu mluvíme! Ježíš řekl svým žákům, že budou pokřtěni stejným křtem jako on (Mk 10,38–45; 8,31–35): že půjdou stejnou cestou služby a oběti. A podobně připomíná Pavel věřícím v Římě (Ř 6,3nn), nejenže Kristus pro ně zemřel a byl pro ně pohřben, ale že také sami byli s ukřižovaným Kristem pohřbeni, že s ním takřikajíc „srostli“ v jedno – ve křtu. Píše, že byli pokřtěni „do jeho smrti“, ba „do Krista“. A že jestliže „spolu s ním“ zemřeli (totiž nadvládě hříchu), pak „spolu s ním“ budou také vírou žít – svobodní od odsudku zákona a v nové poslušnosti, jež jimž užitek je posvěcení a věčný život (Ř 6,1–23). Nyní jsou v něm (a on v nich) a – pokračuje Pavel v listu Římanům – nehrozí jim už tedy žádné odsouzení; jsou údy jeho těla; přebývají v nich jeho Duch; a s celým tvorstvem očekávají své „přijetí za syny“. Byli přece vyvoleni, „aby přijali podobu jeho Syna“ (Ř 6,11; 8,1n.10.29; 12,5; 15,17; 16,7nn).

Jinde zas apoštol věřícím připomíná (Ga 3,26–4,7), že ve křtu „Krista oblékli“ a s Kristem že oblékli synovství Boží a přijali jeho Ducha, a jsou tedy spolu s Ježíšem dědici abrahamovských zaslíbení, členy nové lidské rodiny. Jako by se stali více než pouhými diváky „božského tance“ (výraz R. Rohra), více než jen dočasnými hosty společenství lásky mezi Otcem, Synem a Duchem.

„Hlava už je venku,“ jásal Luther nad Kristovým vzkříšením a nanebevstoupením, jako by se na svět klubalo dítě. A je-li venku hlava, údy budou jistě následovat. Ve svém křtu vody a kříže se s námi Ježíš sjednotil a v našem křtu vody a Ducha nás do sebe samého „vtáhl“. Vzal nás na cestu s sebou: vírou a poslušností, úzkostmi smrti, k radosti vzkříšení. ■

DAVID BEŇA, lic. theol. (1975)

je tajemníkem odboru pro vzdělávání při RCB a učitelem Starého zákona a religionistiky na ETS v Praze. Vystudoval teologii v Rakousku a ve Švýcarsku. S manželkou Evou má tři děti.

Jaký je člověk okem fotografa?

ECCE HOMO

ptal se BRONISLAV MATULÍK foto KAREL CUDLÍN

Jako dokumentární fotograf musíte být blízko lidem. S jakými lidmi jste se cíleně setkával, abyste zachytil jejich život a tváře?

S různými lidmi, z různých prostředí a různých komunit, národů i náboženství. Pro mě je to setkávání s lidmi hodně podstatné. Pracuji na finalizaci fotografií z Izraele, kam jezdím už 25 let. Izrael je pestrý jak nábožensky, tak etnicky včetně izraelsko-palestinského konfliktu.

Nyní také připravuji s kolegy fotografy knihu *Lost Europe*. Je o Ukrajině a o mizejícím způsobu života tam, o mizejících vesnicích, o vztahu člověka a zvířat, člověka a půdy atp. O tom, jak Evropa kdysi dlouho žila. Na Východě se tyto zvyklosti ještě udržely, ale jsou zvláště modifikované sedmdesátiletým komunistickým systémem.

Co všechno vás fascinuje na člověku a pudí k tomu, abyste v jedné setině či tisícině vteřiny navždy zachytil neopakovatelný moment?

Určitě jsou zajímavá setkání jako taková, i když ne vždy se vám povede udělat fotografii, jak si představujete. Ale důležitá je už cesta na ta místa. Jsou lidé, které bych nikdy nepotkal. Jsou to pro mě vždy zvláštní a neopakovatelné zkušenosti.

Nesmírně mě zajímá docela obyčejná situace, z níž najednou může vzniknout obraz, který vám i divákovi může něco připomínat. Může na něj nějak pozitivně působit, může něco vypovídat o stavu společnosti a donutit vás k nějakému zamyšlení.

Doc. Mgr. KAREL CUDLÍN (1960)

Fotograf, pedagog, člen Asociace profesionálních fotografů. Zakládající člen 400ASA.

Vystudoval Katedru fotografie na pražské FAMU. Zúčastnil se více než stovky společných výstav po celém světě i v České republice a uspořádal několik desítek samostatných výstav. Obdržel cenu Revolver Revue a na Czech Press Photo získal osmnáct různých ocenění.

V letech 1996 až 2003 byl jedním z oficiálních fotografů prezidenta Havla. Jeho hlavním zájmem je dokumentární fotografie. Podílel se na mnoha knižních publikacích, spolupracuje s vydavatelstvími, televizí a filmem.

foto Eva Cudlínová

Můžete popsat tu jedinečnou fotografickou tenzi dokumentaristy – dostat se do akce, být „při tom“ a ještě se pokusit vystihnout unikátní okamžik, který zůstane navždy zachycen vaším viděním světa skrze váš fotoaparát?

Uvidíte nějakou situaci, věci se zvláště poskládají včetně světla a pak najednou cítíte: To je bezvadný, to je ono. Stalo se mi to mockrát, třeba někde na Ukrajině, a byly to přitom úplně banální věci. Vidíte děti na pastvě a v tu chvíli je tam úplně všechno – děti, kráva, babičky... Najednou se všechno nějak hezky srovná, zasvítl světlo... Bývá to spíše v těch obyčejných věcech.

A co třeba 17. listopadu 1989?

Tam jsem to prožíval naprosto. Měnil se život, všichni jsme to očekávali, chtěli a byly v tom velké emoce. Těsně po 17. listopadu byly ty emoce vesměs pozitivní a tu atmosféru už nikdy nezažijeme.

Když jsem pak byl při revoluci na Ukrajině, mnohem více jsem se cítil jako pozorovatel. Kdežto tady jsem to prožíval nesmírně silně. Fotil jsem Národní třídu těsně před tím, než se to začalo řezat, a měl jsem samozřejmě strach. V člověku se to pere, rád by utekl, ale na druhé straně chce fotografovat.

Když pak probíhal na Ukrajině Majdan a střílelo se, tak jsem tam zrovna nebyl. Dva dny předtím jsem odjel a vrátil se až asi za týden. Na jednu stranu mě to mrzelo, ale na druhou stranu jsem byl v koutku duše rád, protože jsem si říkal, že bych měl asi šílený strach. Tehdy šlo

Radost chasidů v Meronu v Horní Galileji při společné oslavě svátku Lag ba omer, což je židovský svátek radosti v době smutku.

doopravdy o život, a vy s foťákem můžete být pro někoho dobrý terč... Ale kdybych tam nešel a byl u někoho dva kilometry odtamtud zalezlý, asi bych si to vyčítal.

Já se ale nepovažuji za válečného fotografa. Na Východě mě po roce 1990 mnohem víc zajímala obnova společnosti, například obnova židovské komunity...

Jste mimo jiné známý jako exkluzivní fotograf prezidenta Václava Havla. Jak jste se s ním seznámil a jak jste se k němu dostal?

Od roku 1990 jsem fotografoval pro Správu Pražského hradu kulturní akce, kterých bylo tenkrát hrozně moc. A když v roce 1996 nastala změna, byl jsem jeden

z pěti fotografů, kteří dostali nabídku fotografovat dění kolem prezidenta.

Pro mě to byla samozřejmě čest a možnost vidět společnost z jiného úhlu. Takže jeden den jsem byl na ukrajinské vesnici a za dva dny v kyjevských prezidentských palácích, v parlamentu. A podobně to bylo s Amerikou. Jste v blízkosti lidí, které byste asi jinak nepotkal...

Jaký je tedy člověk podle vašeho vidění světa a zkušenosti?

No – všichni lidé si jsou podobní, milují a trpí. A přitom je způsob vlády v různých zemích rozdílný. Jsou země, kde se při příjezdu prezidenta úplně uzavřou ulice, prezidentská kolona jede velmi panský, hierarchie moci je přesně určená. Ale jsou také země, kde je to méně vidět a všechno je méně okázalé. Na Východě byla okázalost vždy velká, kdežto na Západě to tak není, například v Belgii či Nizozemsku. Jinak vypadá skupina

podnikatelů na Západě a jinak na Východě... Říká se, že sako se naučí člověk nosit až ve třetí generaci.

U nás na Hradě to bylo v pohodě. Havel byl intelektuál, ale nebyl profesionální politik. Vše bylo postaveno na důvěře, dnes to vypadá až naivně.

Kterého portrétu či vámi zachyceného okamžiku jeho života si nejvíce vážíte a který podle vás nejlépe vystihuje jeho osobnost? Jaký byl člověk?

Působil na mě skromně, za všechno po děkoval, ale při jednáních si uměl prosadit svoje. Byl osobnost.

Co se týká jeho portrétů, určitě bylo zajímavé, když abdikoval před rozpadem Československa, a také všechna jeho odcházení. V krizovějších situacích je člověk vždy opravdovější. On se ale nefotil moc rád, všechno raději režíroval.

S fotografováním prvního porevolučního prezidenta kontrastují vaše →

^
Velký Pátek
via Dolorosa Jeruzalem

>
Ukrajina, synagoga
v Chustu. Jediná
synagoga, která
nepřetržitě fungovala
na Zakarpatí

dokumentární fotografie sovětských vojáků, kteří opouštěli naše okupované území. I v jejich tvářích jste lecco vyčetl. Co to bylo?

Byly velké rozdíly mezi důstojníky-profesionály a obyčejnými vojáky. Důstojníci tady byli spíš za odměnu. Obyčejní vojáci, které sem někdo poslal, byli stejné oběti systému jako my. Fotíte nějaké kluky, kteří jsou rádi, že jedou domů... Ale to velké politické zlo nevyfotíte. Zažíval jsem pocit lítosti. Máte je nenávidět, považujete je za okupanty a uvědomíte si, že je to všechno smutné.

Vás ovšem ještě předtím zajímalo industriální prostředí továren – fotografoval jste „obyčejného člověka“. Proč zrovna tam? Co vás fascinovalo na lidech, pro které neexistovalo téměř nic jiného než dřina?

Otec dělal závodního doktora, takže jsem od dětství chodil do fabriky a viděl rozpor mezi oficiální propagandou,

kteřá říkala, že režim stojí na dělnické třídě, a tím, jak to bylo. Od 16 let jsem měl rád Hrabala a tam jsem viděl stejnou atmosféru, podobné figurky, Hrabalův svět.

Bylo zajímavé pozorovat, že nadšení dělníci nebudovali socialismus, ale hodně pili. Ideově nebyli vůbec přesvědčení o budování socialismu. Část z nich se snažila z dělnického prostředí dostat, cítili, že je jejich práce nedůstojná. Provozy byly šíleně zanedbané, technologicky i po stránce sociální.

^
Rajmont,
muž, který si
postavil svůj
vlastní kostelík

<
Velikonoce
na Ukrajině

Dělník žil, aby přežil, ale leckdo měl i pěkný život! Měl jabloňový sad, měl velkou lidskou důstojnost oproti třeba stranickému funkcionáři. Člověk poznal, že nemůže druhého soudit podle toho, jak vypadá. Že můžete u pomocných dělnických profesí za socialismu potkat geniálního filozofa atp. Nebo strašně hodného člověka, který vychoval čtyři děti, které by jinak skončily v dětském domově.

Zachycujete především život, ale fotografoval jste také smrt, v krematoriích. Co jste se dozvěděl o životě právě tam? Pracoval jsem tam ve dvaceti na brigádě, abych si vydělal na objektiv. Pak jsem občas fotografoval pohřby a říkal jsem si, že by bylo zajímavé fotit zázemí pohřbu a smrti. V tom věku smrt vidíte jinak, je daleko. Dnes bych to dělat moc nechtěl, bylo by to komplikovanější.

To prostředí bylo lidsky zajímavé. Byli tam politicky nespolehliví chartisté, blázni, kriminálníci, alkoholici, do toho tam chodili faráři, evangeličtí i katoličtí... V reálném socialismu to bylo pro mě úžasné. Byla to magorie, na jedné straně úcta k nebožtíkovi a na druhé, co se dělo za kulí. Bylo to hrabalovské. V kobkách například pracoval nějaký filozof, který se mnou mluvil jen latinsky a ve verších... →

<
V synagoze,
Ukrajina

Díky své profesi jste ovšem nahlédli také za hranice – nejen na Ukrajinu, ale i do Izraele. Zachytili jste lidi všelijak věřící, ať křesťany různých směrů, nebo židovského vyznání. Lze stisknutím spouště vystihnout víru člověka?

Na Ukrajině i v Bělorusku nebo Podkarpatské Rusi mě zajímalo obnovování násilně potlačených tradic. Fascinovaly mě židovské komunity, protože jsem si uvědomoval, že mnoho štetlů (které už neexistují, protože byly zničeny během 2. světové války) a komunit nepřežilo. To mě zajímalo – jak vypadají židovská městečka.

Když je něco poprvé nebo se to po dlouhé době obnovuje, je to strašně zajímavé. A taky tady v Čechách mě zajímalo znovuobnovení židovské obce, když přišel Karol Sidon, když se začal vyrábět sýr, vnašela se tóra... To jsou důležité věci. A fascinovalo mě na tom vlastně i hledání vlastních vzdálených kořenů. Zajímaly mě ortodoxní komunity v Jeruzalémě, a to nejen vizuálně.

Na Ukrajině bylo pro mě ještě zajímavé navštívit zbytky komunit a lidi, kteří přežili, mluvit s nimi, pozorovat

je, fotografovat... dozvědět se o celém 20. století. Člověk slyšel hrůzné příběhy šoa nebo jak se někomu podařilo evakuovat tisíc kilometrů na východ jen v polobotkách.

Pamatuju se na krejčího z Mukačeva, kterému tatínek v dubnu 1944 řekl, aby běžel do hor a zachránil se. Poslechl a v horách ho nějaký lesník schoval. Když se na podzim vrátil po půl roce do osvobozeného města, celá rodina byla mrtvá, skončila v plynu. Takových příběhů byla spousta. Na to navazovala 50. léta, Židé se báli přiznat ke svému původu, protože v Moskvě probíhaly procesy s Židy. Fotografoval jsem ortodoxního žida, který přišel do Mukačeva z Maďarska, aby tam pomohl obnovit obec...

Co jste zažil v Izraeli, v té magické a multináboženské zemi? Jací tam jsou lidé?

V Izraeli jsem se od začátku začal cítit přirozeně, i když to bylo v době, kdy tam bouchaly autobusy... A nevím proč, říkal jsem si: Tady bych mohl žít. Přestože je to země vykoupená krví, stojí tam zeď mezi Židy a Palestinci, vybuchují bomby...

Máte pocit svobody, trochu radosti, trochu nějaké potřeby. Prožil jsem tam Velikonoce, pesach, purim... Na Květnou neděli jsem tam byl poprvé se svou ženou farářkou, pro kterou to byl velmi silný zážitek.

Bylo to v Jeruzalémě, kde Pilát ukázal na Ježíše a řekl „Ecce homo“ – Hle člověk. Jaký je podle vás člověk?

Co se člověka týká, jsem víc optimista. Ale život se někdy zvrtné ke zlému, aniž byste to čekal. A nevím, kde jsou v nás ty spouštěče ke zlému. Není to o vyspělosti civilizace... Šoa vzešlo z luterského Německa.

Boha nikdo neviděl, nedá se vyfotografovat, lze však zachytit náboženské projevy?

Pravdivost a opravdovost lze vidět. U židů je to zvláštní radost. Když například pět tisíc židů tančují, je to neuvěřitelný prožitek radosti!

Na fotografii je ovšem zajímavé nejen to, co vidím já, ale co se děje v hlavě diváka – jaké on při pohledu na obraz prožívá emoce.

ZA HRANICÍ ŠÍLENSTVÍ

text ANNA DUCHKOVÁ foto WARNER BROS

Gotham je město bez Boha. Sevřené úzkostí, plné zločinu i beznaděje osamělých a ztracených. Jeho obyvatelé jako by na Boha zapomněli, ve svých životech s ním nepočítají. Nepočítají ani jeden s druhým. Přibližně za dvacet let se ze tmy jeskyně za městem vynoří hrdina se siluetou netopýra, aby jim dal naději. Zatím si však ještě bezstarostně hraje za vysokým plotem luxusního sídla svého otce Thomase Waynea.

Arthur Fleck zatím žije zcela jinak. Nemocný, vyhublý, stížený následky těžkého zranění z dětství i soužitím s nemožnou, slabomyslnou matkou. Jeho život je jedna velká tragédie. Arthur ale má sny, které ho drží při životě. Je zaměstnaný jako klaun a doufá, že se jednou stane úspěšným stand-up komikem. Jednou se jeho život rozsvítí pod září reflektorů. Jednou pozná lásku a přijetí. Jenže je tu Gotham. Všudypřítomný stín, který jako bažina vtahuje Arthura do čím dál větší beznaděje a stíhá ho jednou ranou za druhou. Každý by se zlomil...

„Taky se vám zdá, že venku je to čím dál šílenější?“ ptá se vyhublý a fyzicky i psychicky ztýraný Arthur své terapeutky poté, co se vyprostil ze záchvatu nedobrovolného smíchu, křečovitého a děsivého. Ještě to netuší, ale právě nastoupil cestu šílenství. Jen není tak úplně jasné, jestli šílí on, nebo svět kolem něho. Je společnost, která je lhostejná ke všemu a ke všem, normální? Je rezignace na všechno a na všechny šílenství, nebo jen akceptování zvrácených pravidel, která beztak platí všude kolem? A jakou hodnotu má v takovém světě dobro a zlo?

Temná podívaná režiséra Todda Phillipse jednoznačně stojí na hereckém výkonu představitele titulní role. Americký herec Joaquin Phoenix si v únoru za své ztvárnění postavy Arthura Flecka zaslouženě odnesl Oscara. Jeho Joker vyvolává v divákovi odpor i lítost, pochopení i zavržení.

Herec, který mimo jiné ztvárnil postavu Ježíše ve filmu Máří Magdalena z roku 2018, dokonale balancuje na křehké hraně šílenství. Nekarikuje ani nepřehrává, ale naplno proniká do Arthurova vnitřního i vnějšího utrpení a činí ho pro diváka uvěřitelným, a především srozumitelným. Přitom ovšem nezapomíná, že Joker je postava z komiksu, expresivní a křiklavá.

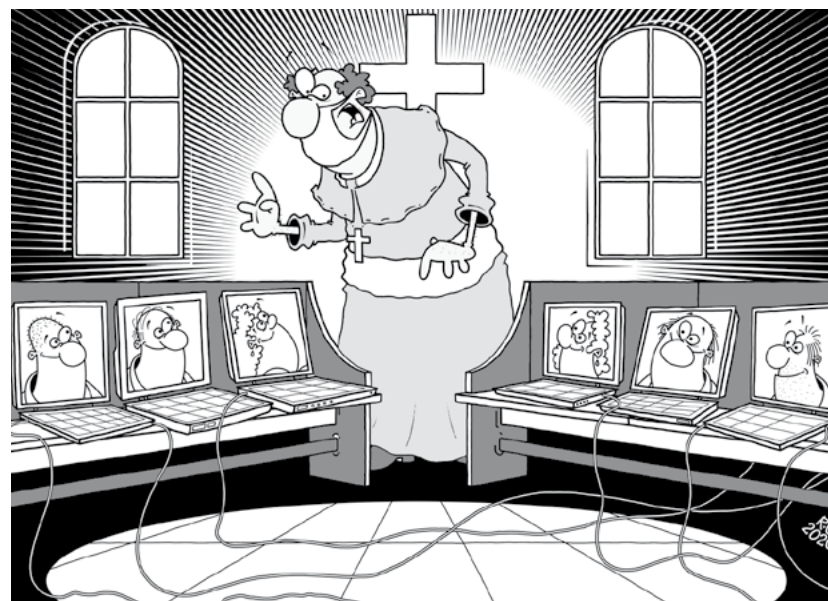
Film je kromě herecké stránky silný právě v tom, jak dokáže zachovat komiksové kulisy a promítnout do nich životnou metaforu světa, s jehož absurditou se denně potýkáme. Režisér si ve vyprávění hraje se symboly i s odkazy na předchozí díly batmanovské série. Nejde mu však o prvoplánový střet dobra a zla, řádu a chaosu, na jaký jsou fanoušci zvyklí. Phillips vykresluje střet šíleného světa s šíleným hrdinou. Světa, který rezignoval na Boha a vymknul se zcela z jeho náruče. Světa, v němž žijí všichni, kteří ztratili naději i víru a uvěřili jen sami sobě.

Joker
Americký
psychologický thriller
režisér: Todd Phillips
122 min.
v kinech od října 2019

STRACH MÁ VELKÉ OČI

připravil **BRONISLAV MATULIK**
anekdota **ROMAN GADAS** foto **ARCHIV**

V naší společnosti jsme neustále pod permanentním tlakem strachu. Z terorizmu, z imigrantů, z muslimů a nyní z šířící se virové pandemie. Co je podle vás příčinou této společenské atmosféry a co můžeme jako křesťané dělat, abychom strachu nepodlehli?

A na znamení pokoje si, bratři a sestry, zamávejte.

JAKUB MRÁZEK
mikrobiolog a vikář
Sboru Církve bratrské
Ostrava – Trojka

„Neboj se, vždyť já jsem s tebou, nerozhlíže se úzkostlivě, já jsem tvůj Bůh.“ (Izajáš 41,10)

Strach je jednou z nejzákladnějších a nejsilnějších lidských emocí. Přestože máme se strachem spojené převážně negativní konotace, je také užitečnou emocí, která nás chrání a připravuje na hrozící nebezpečí. Podobně jako u ohně však platí, že je dobrým sluhou, ale zlým pánem.

Izajáš 41,10 nám připomíná, kdo je naším Bohem a Pánem. Pokud se jedná o aktuální palčivé problémy, ať už terorizmu,

destabilizace v důsledku nevládnuté migrace, klimatické krize či aktuální koronavirové pandemie, pak je třeba dobře rozlišovat strach vyvolávaný ve snaze kohokoli ovládnout či nad ním získat kontrolu, a varování, která nás mají vést k připravenosti. Je snadné někoho odsoudit, že se příliš bojí, ale stejně hloupé může být i bohorovné mávnutí rukou nad reálnou hrozbou.

Kdykoli se bojíme, je to příležitost položit si otázku: Kdo je můj Bůh? Co jsou moje životní jistoty? Jak je vidět, žijeme ve velmi křehkém a zranitelném světě, a přesto se tolik spoléháme na to, že je možné a žádoucí si splnit všechny své sny. O naši pozornost se uchází mnoho bohů na hliněných nohách. Když se hrou- tí, přichází úzkost. Jako křesťané můžeme

být inspirací pro druhé, že ani tehdy, kdy se svět kolem nás hrouští nebo se hrouštíme dokonce my sami, nemusíme ztrácet naději. Vždyť náš Bůh přetrvává navěky a my s ním.

DANIEL FAJFR
2. kazatel Sboru
Církve bratrské
v Praze 13

Svým způsobem je pokušení strachu trvalým soupeřem člověka. Horolezec Josef Rakoncaj, který jako jeden z mála zdolal dvakrát druhou nejvyšší horu světa, nebezpečnou K2, řekl v jednom rozhovoru, že strach nemá jen blbec. Můžeme

snad říci, že existuje nějaký oprávněný strach coby náš přítel, který nás chrání, a proto jej musíme brát vážně. Nebrat vážně takový strach nelze nazvat odvahou. Odvaha není absence strachu, to je hazard. Ale pak je strach, který člověka oslabuje, vede ke špatným rozhodnutím a doslova paralyzuje. Výstižně tento nezdravý strach vyjádřil filosof F. Nietzsche: „Strach lže, a ty mu věříš.“

Problém je v tom, jak posoudit míru nebezpečí, kterému jsme vystaveni. Zda je namístě se obávat, nebo jakýkoliv strach vytěsnit. Člověk věřící v Krista a spoléhající na Boží slovo má zde obrovskou výhodu. V první Janově epištole se píše, že dokonalá láska strach zahání. Ano, absolutní láska nemá strach, poněvadž největší

strach může způsobit jen největší nepřítel – smrt. A láska je silnější než smrt, jak čteme v Písmu. Pokud miluji, mohu se chvět, ale nemám strach.

Sám Ježíš povzbuzuje učedníky: „Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám; ne jako dává svět, já vám dávám. Ať se vaše srdce nechvěje a neděsí!“ (J 14,27) A už je jedno, co je oním permanentním tlakem strachu. Jestli pandemie způsobená koronavirem, nebo třeba nečekané zhroutení systému výplat starobních důchodů či vzestup a vliv politických stran zneužívajících demokracii. Nakonec strachem můžeme být překvapeni, ale nemusíme mu podléhat, můžeme s tím něco dělat. Úplné osvobození od strachu nás stejně čeká až v nebi.

MARTIN SRB
novinář a člen Sboru
Církve bratrské
v Praze 4

V učebnicích pro novináře se píše, že u čtenářů lépe „zabírají“ zprávy s emocionálním nábojem a zprávy negativní. To není žádná samoučelná poučka, ale vychází ze staleté zkušenosti. Špatné zprávy se šíří mnohem snáze než dobré, strach se mísí se zvědavostí. Nemyslím si, že by se společnost nacházela „pod tlakem strachu“ až nyní. Naše předky přepadala strach z války, z neúrody, z nakažlivých nemocí, z tuhé zimy či suchého léta... V dnešní době je rozdíl v tom, že se náš „dvorek“ rozšířil a propojil prakticky na celou planetu. Nejenže zprávy přicházejí rychlostí internetu, ale i lidé a věci kolují po zemském povrchu na mnohem delší vzdálenosti.

Kdybych se ale měl podívat na příčiny strachu, spíš než po světě bych se měl rozhlížet uvnitř. Strach je běžná lidská reakce na situaci nejistoty, kdy

může přijít něco neznámého, co nemám pod kontrolou. (Zajímavé je, že pocity strachu se nedostávají, pokud člověk přesvědčí sám sebe, že situaci pod kontrolou má, i když jde objektivně o nebezpečné případy – cigareta ve vlastní ruce, houbařská výprava za ne úplně běžnými druhy, koneckonců i jízda autem po silnici.) Strach člověka zotročuje, nutí ho soustředit se na nebezpečí, být ve střehu.

Oproti strachu ale jako věřící máme něco zcela opačného – bázeň před Bohem. „Bát se Boha“ je něco zcela odlišného než lidské obavy. Ač většinou lidským okem neviditelný, je Pán naší jistotou. Přímou nás vede k tomu, abychom pokorně uznali, že nemáme věci pod kontrolou, a přece nám dává pokoj a svobodu. A cílem je proměna k něčemu, co si nedovedeme představit. Jediná spolehlivá, i když nsnadná cesta, jak se zbavit strachu, je volat k Bohu – třebaš z hlubin bezedných.

Obsah rubriky nemusí vyjadřovat názor redakční rady.

Zdravice

KATEŘINA KORÁBKOVÁ

Víte, že 7. března by měl T. G. Masaryk 170. narozeniny? Když se ke mně informace o jubileu dostala,

vybavila se mi básnička začínající slovy: „V slavné dnešní chvíli jdeme / na hradčanský starý hrad / šedivému tatíčkovi / jménem dětí blahopřát.“ Pochází z dětské přílohy Českého slova z 28. října 1933 a krásně ilustruje, jak se za první republiky v dětských rubrikách slavil 28. říjen – jako by to byly Masarykovy druhé narozeniny. Kromě básní stylizovaných do podoby pozdravu od dětí se otiskovaly skutečné texty od malých čtenářů, básničky a dopisy. Všechny spojoval hlavní znak: srdečná vděčnost.

Nelze ani předpokládat, že by si snad Masaryk byl skutečně všechny vzkazy malých školáků přečetl, ale jako dochovaná písemná blahopřání mají něco do sebe. Až člověka napadá, co zbude za zdravice po nás. Změnil se styl komunikace, využíváme především tu elektronickou, která je tekutá a každou zprávu překrývá za chvíli deset jiných. U archivovaných jedniček a nul navíc moc nehrozí, že v nich někdo bude jednou listovat a v omámení vůně starého papíru se rozplývat nad dojemnými texty – pokud takové ještě vůbec píšeme.

O naši pozůstalost ale nakonec vůbec nejde. Prvorepublikoví školáci, kteří před 28. říjnem pilovali svoje veršovanky a zdravice, dostali totiž zajímavou příležitost: naučit se formulovat vděčnost. Obvykle se nevyjadřuje snadno, a přitom by příležitostí k jejímu projevení bylo tolik. Může být také nakažlivá, protože ovládá speciální kouzlo – jak to bylo v té básničce: „A až tohle všechno řeknem / s úsměvem a vděčností / srdce pana presidenta / zachvěje se radostí!“

NEJEN CHLEBEM ŽIV JE ČLOVĚK

text a foto EVA ČEJCHANOVÁ

I když je sobota, vstávám už v pět. Jdu se pokusit upéct chleba, abych na „Zeliádu, Okurkiádu a Chlebování“ na Krupárnu nepřijela s prázdnou. Moc se mi nepovedl, ale pro případ, že by tam nebylo do čeho kousnout, ho přece jen beru s sebou.

V Dobrém jsem poprvé a dost brzy, na parkovišti je ale už překvapivě mnoho aut. Asi to bude větší akce, než jsem si myslela, říkám si a zraje ve mně rozhodnutí, že svůj pekařský výtvor nevytáhnou na světlo. K budově A Rocha proudí lidé, scházíme se u dveří. Paní vedle mne nese nádherný, zlatokřupavě vyhlížející pecen, srdce se na něj směje. Rozhodnutí je zpečetěno. „Tady máte oříšek,“ podává mi slečna u vchodu hlasovací prostředek a ze mě se stává chlebový volič. A pak to přijde: „Máte chleba?“ Co teď, když nelžu? Mám, no. Než se stihnou rozkoukat, má přidělené číslo a už nad ním nemám moc.

„Běžte se ještě podívat nahoru,“ posílá mě jeden z organizátorů do patra. Na dlouhých stolech jsou tam po obvodě vyrovnány sklenice s nakládanými okurkami a talířky s nakrájenými vzorky, na druhé straně totéž se zelím.

Místnost v přízemí, kde bude probíhat hlavní program, se rychle zaplňuje. Na stolech vzadu jsou napečené moučníky a u dveří do kuchyňky visí papír s nabídkou teplých jídel po programu.

Sedmý ročník akce začíná. Přítomní jsou přivítání a ujištění, že degustaci podstupují na vlastní nebezpečí, a dozvídáme se, že z každé kategorie budou vyhlášeni jen tři nejlepší. Bože, děkuju. Přestávám

vymýšlet krkolomné scénáře, jak svůj chleba nenápadně nechat zmizet.

Šimon Konečný bere kytaru a prostorem zní předem vyslyšená modlitba Tomáše Moora: „Dopřej mi chuť k jídlu, Pane, a také něco, co bych jedl.“ Tím se pozornost lidí v sále pomalu začíná obracet k Bohu. Pavel Světlík čte z Bible kapitolu o konci časů, kdy se lidé budou zajímat jen o jídlo a pití, a naši hojnost dává do celosvětového kontextu. Člověku tam, uprostřed všeho toho jídla, naplno dochází, že si nedovede představit život v neustálém hladu, jaký žijí stovky milionů lidí na té samé planetě. Ano, radujme se z jídla, je to dar Stvořitele, ale nezapomínejme, že mít ho není samozřejmost.

Óda na zelí a apel v jedné ze slok „Dobří lidé, připojte se, nakládejte zelný list, vždyť to knedlo-vepřo přeci s celaskonem nelze jíst“ uzavírá povídání o zelí. S přírodou se ale zdaleka nekončí – osazenstvo se dělí uličkou uprostřed na dva tábory zápasící znalostmi ve zvukových projevech zvířat. Boj je to

tuhý a plný překvapení ohledně vlastních rezerv. Málokdo by do sebe řekl, že nerozezná daňka od zajíce.

A je tu přestávka a degustace. Lidé hledají své ořechy a u stolu s chlebovými vzorky se tvoří fronta. Ochutnat se musí všechno, ořech nejlepšímu. Krásně to voní, každý chléb je jiný a člověk by jedl už očima. Zjišťuji, že mému chlebu destrukce na kostičky velmi prospěla. Kousky chleba mizí z talířů a naopak přibývá oříšků ve sklenicích vedle nich. Žádná nezůstane prázdná. Už poněkolkáté jednoznačně vyhrává chléb Marie Jurečkové, maminky několikaměsíčního kojence. Nejlepší nakládané okurky dělá Ladislav Pokorný a nejlepší zelí měl Bohuslav Cvejn.

Končí i poznávací soutěž. Jak moc vyrovnaný souboj to byl, se ukazuje až při konečném sčítání – polovina vpravo vyhrává o jediný bod při skóre 82 : 83. Odměna vítězům, čest poraženým. Bohatá tombola je pak další položkou na seznamu hojnosti tohoto výjimečného dne uprostřed února. Hojnosti jídla, smíchu i atmosféry vděčnosti.

A pak už jen díky, Pane, za ty dary – a všem dobrou chuť!

INFOBOX

A Rocha na Krupárně

A Rocha (portugalsky skála) je mezinárodní ochránářská organizace ukazující na Boží lásku k celému stvoření. Působí v 21 zemích světa. V České republice má svoji základnu v Dobrém v Královéhradeckém kraji, kde se nachází polní stanice – ekologicko-křesťanské centrum Krupárna. Členové A Rocha v čele s Pavlem a Radkou Světlíkovými (CB Česká Skalice) zde realizují vědecké projekty (např. monitoring a ochranu ledňáčka říčního) a rozvíjejí klubovou činnost s dětmi, věnují se ochraně životního prostředí.

NA SLOVÍČKO

Petr Pokorný

Jste spoluorganizátorem této akce a zároveň odborným garantem možného dalšího soutěžního sortimentu – hub.

Jaká cesta k tomu vedla?

Do východních Čech jsem se přistěhoval z Děčína, a když jsem se oženil a zakořenil v CB v Novém Městě nad Metují, slyšel jsem o Pavlu Světlíkovi. Viděl jsem, jak pracuje s dětmi a s nevěřícími, a říkal jsem si, že bych chtěl jednou takhle vypadat. Pavel je pro mě vzor křesťana. Byl kazatelem CB a pochopil i to, že se máme starat o stvoření – být správci, tak jak je to psáno v Gene-sis. Plno nevěřících se začalo starat o přírodu a nevědí vlastně proč, nemají ten přesah. Pavel do toho uměl vstoupit.

Jednou mě pozval, abych tlumočil na konferenci A Rocha na Šumavě.

Jel jsem tam jen kvůli němu. Bylo to o houbách. A najednou jsem viděl, jak jsou houby a stvoření vůbec příležitostí mluvit s nevěřícími a ukázat jim na Boha, na Stvořitele. Úplně se mi tam otevřely oči. Od Pavla jsem dostal první knížky o houbách, naučil jsem se je a přidal se k mykologickému klubu v Náchodě, kde mě po čase zvolili předsedou. Vidím, jak to funguje – ano, máme rádi houby, ale můžeme na nich ukázat i Boží dobrotu a Boží plán. A přes vztahy můžeme lidem ukázat na Krista.

Bylo chlebování od samého začátku myšleno jako misijní akce?

Ano, misijní slovo má Pavel na začátku vždycky. Celá akce má širší přesah, protože je to příležitost pozvat příznivce A Rocha ze sborů CB v širším okolí a zároveň zveme i lidi, kteří bydlí v Dobrém. Rozséváme a snažíme se být soli ve světě. Máme konference, kam jezdí i nevěřící ochránáři, a na Chlebování je to totéž – lidé přijdou hlavně kvůli chlebu nebo zelí, pobaví se, ale slyší i slovo: Radujme se z Božích darů, ale nejen chlebem živ je člověk. Je třeba hledat Boží milost.

Celý rozhovor najdete na brana.cb.cz.

MÉ SRDCE JE PŘIPRAVENO ZPÍVAT

připravil **BRONISLAV MATULÍK** foto **AUTOR**

Pro většinu lidí je hudba zábava, pro tebe je to celoživotní profese. Co tě k hudbě přivedlo a co rozhodlo, že se jí budeš zabývat profesionálně?

Moji milí rodiče koupili klavír. Hrál jsem pod dohledem maminky, ač nerad. V první či druhé třídě nás navštívili zástupci z hudební školy, něco jsme jim zazpívali, pozvali mne do hudebky. Dlouho to se mnou ale nevydrželi – zlobil jsem. Pamatuji se na moment, jak kokrhám pod klavírem... Pak jsem docházel soukromě. Nebavilo mne učit se podle not, spíše jsem hrál z paměti. Tatínek i maminka zpívali v pěveckém sboru v Kolíně. Také jsem se později pravidelně účastnil. Myslím, že

tatínek zpíval s kolínskými učiteli, někdy hrával na housle. Občas jsem neuměle zaskočil při doprovodu na harmonium.

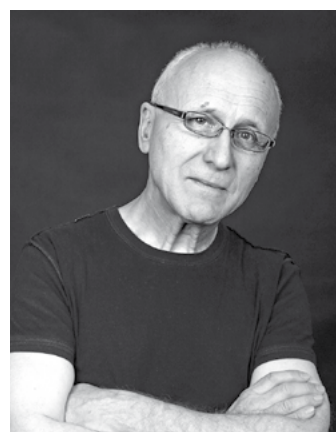
Ve čtvrté třídě se mi zalíbila spolužačka hrající na kytaru. A kupodivu, jedna kytara byla zastrčená v pokoji vedle našeho klavíru! Tak jsem to začal jako samouk zkoušet. Doprovázel jsem brzo v mládeži. Zakládal bigbitové skupiny. Také můj strýček mne vedl k hudbě svým příkladem. A tatínek měl na deskách Čajkovského Italské capriccio... Chtěl jsem být filosofem, ale nějak jsem se připltel ke zkouškám na konzervatoř na kytaru, osvěcený strýček to rodičům doporučil, půjčil mi do začátku svoji kytaru a oni mne přijali. Pak jsem si přidal ještě kompozici.

Co tedy hudebník tvého zaměření dělal a dělá?

Na konzervatoř jsem šel s představou, že vybuduji hudební skupinu, která by se profesionálně zaměřila na duchovní písničky pro věřící. Byly to představy tehdy dost chimérické. Ještě během studia jsem také objevil loutnu a staré nástroje. Byl jsem okouzlen cimbálem a slovenským folklórem, avšak z toho se vyvinuly dudy, které jsem taky jako vedlejší předmět měl několik let na vysvědčení. Zpíval a hrál jsem v několika skupinách (AHOJ, Berani...) spirituály a podobnou muziku. Hrál jsem na loutnu barokní hudbu v souboru Musica Antiqua Praha, natáčeli jsme CD a koncertovali. Další léta podobně s Rittornellem. Taky jsem asi dva roky hrál na kytaru swing s Originálním pražským synkopickým orchestrem.

Ale toužil jsem pořád po uplatnění v církevní hudbě. Možnost se objevila v roce 1989 ve zřízení místa celocírkevního kantora. Necelých deset let, včetně doplňujícího studia v Německu, jsem pak úřadoval v rámci ČCE. Zahrnovalo to organizační práci, několik pěveckých sborů, přípravu varhaníků i studentů bohosloví. V současné době mám nejvíc příležitostí muzicírovat v programech s mnoha starými nástroji, ať sám, nebo obvykle s kolegy katolickým farářem Jaroslavem Konečným (Musica da chiesa), se Shirim Ashirim hrajeme hebrejsky zpívané chvály a vystupují rovněž jako písničkáři s kytarou.

U tvého jména dost často bývá uvedeno označení multiinstrumentalista.

TOMÁŠ NAJBRT (1951)

Studoval na pražské Státní konzervatoři hru na klasickou kytaru a kompozici. Po absolutoriu se zabýval různými projekty v oborech staré a lidové hudby. Pokračoval v soukromém studiu hry na loutnu v Polsku a Německu a prošel jazzovou a rockovou praxí. Deset let hrál continuo na teorbu v souboru Musica Antiqua Praha. Teprve další studium na Hochschule für Kirchenmusik v Herfordu ukončilo tuto úspěšnou spolupráci. V Německu Tomáš Najbrt studoval hru na varhany a loutnu, kompozici a dirigování. Podílel se na hudební revizi kancionálu Církve bratrské a také pro tento zpěvník vytvořil přes dvě stovky nových doprovodů.

Vystupuje sólově v programech zahrnujících hudbu loutnových tabulatur, písně z barokních a bratrských kancionálů i písně lidové. Tomáš Najbrt se svým samostatným programem vystupoval v Evropě i Americe. Kromě řady nahrávek s ansámblu vyšla v roce 1996 kolekce jeho vlastních písní pod názvem Kdeko čeká na zázraky. S kolegou katolickým farářem Jaroslavem Konečným hraje v Musica da chiesa a hebrejsky zpívané chvály hraje s kapelou Shirim Ashirim.

Mnohým dá práci naučit se na jeden nástroj, na kolik jich hraješ ty a který je pro tebe přece jen hlavní a jedinečný?

Začalo to tedy kytarou, experimenty s elektrickou kytarou a baskytarou. Foukací harmoniku a zobcovou flétnu jsem někde našel. Na skříní byla citera (mám jich teď asi deset), pak různé další loutnové nástroje, cimbálek, niněra, šalmaje, klarinet, později harfa. Jako celocírkevní kantor jsem si přál oživit zájem o církevní písně a kancionály. Vytvořil jsem programy, při nichž jsem mohl právě s pomocí neznámých a lidových nástrojů předvádět úžasný svět souvislostí písní, písniček, stylových období a jejich vlivu na liturgii.

Je to jako s učením se cizím jazykům. Když ovládnete dva tři, pak další jdou už mnohem snadněji. Nevýhodou u hudebních nástrojů je, že pořádné cvičení stojí hodně času a nevíte, kdy na který hrát. A taky – kam je všechny uložit, aby byly stále po ruce.

Ne každý hudebník skládá hudbu a píše texty, ty ano. Jak se dělá písnička?

Jedním z hlavních podnětů bývá honorář, říkávali upřímní umělci. Mnohdy prostě ve formě uznání. Na poli církevní hudby se většinou vydělávat nedaří. Když je člověk zamilovaný, jde tvorba snáze. Když autor prožívá vztahy s lidmi anebo s Pánem Bohem, je tvorba hlubší. Jde o osobitost, která zaujme posluchače, ale neodradí přehnanou

sebestředností. Pak je třeba ještě inspirace, nějak prostě začít. Hlavním nástrojem je většinou tužka a guma, obrazně řečeno. Chce to hodně popsaných a odhozených papírů. A na druhé straně zase vlastní cenzura by neměla být ochromující. Je to práce.

Aby toho nebylo málo, jsi také učitelem. Pod tvým vedením vyrostl nespočet žáků. Byla pro tebe kantořina něčím přirozeným, nebo jen součástí profese?

Učení je určitě velmi zábavné, podobně jako pěstovat kytičky nebo vychovávat vlastní děti. Neřkuli sám sebe! To je vždy dobrodružné. Žel na konzervatoři se přinejmenším za mých studií spíše počítalo s aktivní hudební kariérou. Škoda! Já jsem se učení víceméně také vyhýbal. Jako církevní kantor ovšem jiná cesta nebyla. Hledal jsem různé nevyšlapané cestičky. Nakonec mne učení přece jen plně dostihlo a v posledních osmi letech jsem učil převážně na kytaru za hranicemi. To byla samo sebou velká výzva, vyučovat v cizím jazyce a v cizí kultuře. Byla to opravdu inspirativní zkušenost.

No, a ještě pořád nejsme u konce – jsi také dirigentem. Dostalo se mi té cti pod tvou taktovkou zpívat devět let. Co znamená vést celý ansámbl, zpěváky, hudebníky?

To je jako s učitelováním. Jde o vzbuzení zájmu, o objevení nových možných

pohledů. Otevírat uši, všimnout si samozřejmých zvyků, zaběhaných způsobů a znovu je hodnotit. Pokud si dirigent či sbormistr takových věcí umí všimnout, nenásilně je nadhodit pěvcům, které tím zaujme, tak našli společnou cestu. A podobně jako při výuce nebo skládání písničky: důležitá je rychlá reakce sbormistra na podněty od zpěváků, často mimovolné. Nejde o naplnění vlastní představy dirigenta, ale o objevení něčeho nového společně. Často je výsledek překvapivý nebo aspoň zábavný pro obě strany.

Jaké místo v Bibli, které pojednává o hudbě, máš rád a které tě teologicky formovalo?

„Mé srdce je připraveno, Bože, budu zpívat, prozpěvovat žalmy, rovněž moje sláva! Probuď se už, citaro a harfo, ať jitřenku vzbudím. Hospodine, chci ti mezi lidmi vzdávat chválu, mezi národy ti budu zpívat žalmy; vždyť tvé milosrdenství nad nebe sahá, až do mraků tvoje věrnost.“ (Žalm 108,1-3) Podotýkám, že srdce jsem si nepřipravil sám, nýbrž jsem vděčný za Boží jednání se mnou.

Anebo: „Kolem půlnoci se Pavel a Silas modlili a zpěvem oslavovali Boha; ostatní vězňové je poslouchali.“ (Sk 16,25) To bych rád uměl, zpívat právě před lidmi a dodávat jim trochu odvahy a radosti. Nejprve bych ji rád ovšem cítil v sobě. Za to se modlím.

HUDEBNÍK

Hudebník či muzikant se zabývá vším, co se týká hudební tvorby. Do této oblasti patří hra na různé hudební nástroje, jako je například klavír, kytara, housle, bicí apod., zpěv, interpretace hudby jako sólista či v rámci hudební skupiny, dirigování, skládání vlastních skladeb, tvorba v hudebních studiích apod.

BŮH ZATVRDIL SRDCE ČLOVĚKA

ptala se EVA ČEJCHANOVÁ

Já však zatvrdím jeho srdce a on lid nepropustí. (Exodus 4,21)

ThDr. PAVEL ČERNÝ, Th.D. (1949)

Absolvent ETF UK, sloužil jako kazatel v Benátkách n. Jize-rou, Kutné Hoře a Praze 1 – Soukenická. V letech 1993–2009 předseda Rady CB. S manželkou Hanou má tři děti s rodinami a osm vnoučat.

Proč Bůh zatvrzuje lidem srdce, když po nich chce, aby ho sami nezatvrzovali? (Ž 95,8)

Hebrejské slovo „hizzaq“ se překládá jako „já zatvrdím“ jeho srdce, ale druhá překladová varianta může znamenat „já posilním“. V kontextu úvodního verše to znamená: faraon má v úmyslu jednat vůči Izraeli zle. Dobře, já posílím jeho srdce v jeho postoji, ať si dělá, co chce. Řada vykladačů se shoduje v tom, že zatvrzení (posílení) srdce není akt proti lidské vůli. Důležité je vidět, že k němu nedošlo hned – Bůh zatvrdil srdce faraona až po šesté egyptské ráně. Faraon vždycky přišel k Mojžíšovi a prosil, aby modlitbou to utrpení ukončil. Ale jakmile rána pominula, znovu odmítl propustit Boží lid. Nedodržel to, co slíbil. Lhal. Nikdy nechtěl Izrael propustit.

Velká část 9. kapitoly Římanům popisuje, že problém s pochopením toho, proč Bůh lidem zatvrzuje srdce, měli už první křesťané. Opravdu je tato kapitola o tom, že se na to nemáme ptát?

Hospodin s námi hovoří, ale není to někdo, koho bychom mohli tlačit ke zdi. Nemusí nám nic vysvětlovat, přesto to často Bůh dělá a vstupuje s námi do dialogu. Nemůžeme si ale myslet, že to je dialog rovného s rovným. Hospodin je Hospodin, on se nám nemusí zpovídat.

Ale Boží svrchovanost, kterou všichni uznáváme, vede k tomu, že je v Bibli nevysvětlený prostor. Proč tedy potom Bůh lidi trestá, když to sám způsobuje?

Tady jsme na nejisté půdě. Jsme Boží stvoření, která se snaží porozumět Božím cestám. A musíme

si uvědomit, že tuto otázku nemůžeme úplně rozřešit, na to nemáme kapacitu. Ale Pán Bůh nám to dává poznat v příbězích. A na nich vidíme, že když se chce člověk Bohu vzepřít a dělat zlé věci, tak ho Pán Bůh chvíli nechá a pak řekne: Tak dost, já zatvrdím tvoje srdce a ty poznáš, jaké to je. Nemůžeme zapomínat na to, že existuje Boží soud – odsouzení bychom měli být všichni. Odplata za hřích je smrt. A když odsouzení nejsme, tak proto, že Bůh dává svoji milost. Bůh je svrchovaný, a my nevíme, kolik milosti komu dává.

Rozhodně to ale není vůči faraonovi nespravedlivé – on se prohlašoval za boha a v tom příběhu v Exodu se stává přímo personifikací ďábla. Staví se jako rovný protivník Boha. Teprve pod těžkými ranami je nucen uznat, že Bůh je mocný. Řada vykladačů se shoduje na tom, že zatvrzení srdce je už forma soudu. Bůh ani nemusí trestat, jen odstoupí, přestane dávat další šance.

Jenže s faraonem byli takto odsouzeni i všichni Egypťané, hlavně rodiče a celá armáda. Zatvrzení faraonova srdce sneslo soud na celou zemi... i na ty, kteří srdce zatvrzelé mít nemuseli.

Celý Egypt se provinil – proti Izraeli. Kdysi přijali Josefa a Jákobovu rodinu, to jim přineslo požehnání – Josef byl egyptským místodržícím a díky němu Egypťané nevyhladli. Izraelci jim tam byli velmi užiteční, ale oni z nich postupně udělali ty nejhorší otroky, vraždili jejich chlapce. Tam se zpronevěřil celý Egypt, proto Boží rány nepadly jen na faraonovu rodinu, ale na celý Egypt.

Pavel píše i o všech Izraelcích, kteří vyšli z Egypta, že byli zatvrzelí. (Žd 3,16) Byla rozdílná role Egypťanů a Izraelců (otrokáři versus otroci) tím, co způsobilo tak velký rozdíl v Božím přístupu k těmto dvěma zatvrzelým skupinám (mrtví Egypťané a zachránění Židé)?

Izrael je vyvolený lid a Bůh tento lid vede. Je to jeho iniciativa, jeho vůle, že ho skutečně vyvede a dá mu zaslíbenou zemi. Ale Izraelci za svoji zatvrzelost také museli platit, a to velmi. Věděli, že se zatvrzují, že reptají. Pán Bůh je vyvedl a oni toužili po materiálních věcech, které pro ně najednou znamenaly víc než zaslíbená země. A nevyhnuli se soudům – ti, kteří vyšli z Egypta, nedošli, zemřeli na poušti. Došli až jejich potomci. Ale Bůh naplnil zaslíbení, které dal. Protože jeho sliby vždycky platí.

Zde je u Izraelců řeč o zatvrzelosti lidské, bez Božího zásahu. Ale Bůh zatvrdil i srdce Izraele, „aby se ho nebálo“. (Iz 63,17) Proč?

Ano. Do zaslíbené země došli, ale potom tam dělali zlé věci – uctívali bůžky, Baala, Aštarotu – bylo to hrozné a Boha to muselo bolet. Izrael Boha podváděl, v biblické řeči „smilnil s cizími bohy“. Tehdy ho Bůh zatvrdil a přišly soudy. Měli bychom se bát, a to i dnes, abychom nešli proti Pánu Bohu. Protože on to možná chvíli toleruje, ale jednou pohár přeteče a pak může být zle.

Co může dělat člověk ve chvíli, kdy mu Bůh zatvrdí srdce? Když už ani nechce volat... ten soud pak musí proběhnout?

Mezi vykladači panuje shoda, že tohle zatvrzení nebere člověku možnost se rozhodnout. Odpor proti Bohu produkuje tvrdost, člověk postupně ztrácí schopnost rozhodnout se moudře. Ale neznamená to, že by nemohl činit pokání. Jsou lidé, kteří byli velmi zatvrzelí, a přesto byli spaseni, protože činili pokání. Z biblických případů třeba Ninivané. To byla strašná společnost. Ale slyšeli slovo o soudu, a tak to s nimi zatřásl, že Bůh změnil své rozhodnutí.

Je možné vidět paralelu Jonáše, kterého Bůh posílá do Ninive, a Mojžíše, kterého posílá k faraonovi?

Ano. Mojžíš je tam reprezentant Hospodina – jedná tak, jak mu Hospodin říká. Skrze Mojžíše Hospodin pořád s faraonem jednal, až do šesté rány. Ninivané zareagovali na Boží kontakt hned ten první den. A tak jsme na tom všichni. Ten příběh nám má říct jednu závažnou věc: Když úmyslně hřešíme, měli bychom si velmi jasně uvědomit, že Bůh to možná chvíli bude snášet a bude nám pouze mluvit do svědomí. Ale když budeme stále odporovat, jednou naše srdce ztvrdne.

I zde však platí výrok Leona Morrise: „Ani zde ani jinde Bůh nezatvrdí někoho, kdo by nejdřív nezatvrdil sám sebe.“

Takže když je člověk před Bohem transparentní, využije možnost vyznávat své viny a korigovat svou cestu, tak se mu nemůže stát, že Bůh zatvrdí jeho srdce?

Ano, nemůže se mu to stát. Protože Duch svatý promlouvá do svědomí člověka. V listu Římanům je napsáno, že dokonce promlouvá i k pohanům, protože mají mravní zákon napsaný ve své mysli. Nevyplácí se ubíjet své svědomí, a tak zatvrzovat své vlastní srdce.

Evangelikální teologický seminář
NABÍZÍ ROČNÍ KURZ OD ZÁŘÍ 2020

HUDBA V CÍRKVI

osm setkání + dva víkendy
vyučují zkušení vedoucí chval
a církevní vedoucí

Teologie chvály • souhra v kapele
tvorba hudby a písňového textu
hudební teorie • hudební liturgika
hlasová výchova • obecnství
nahrávání a práce ve studiu

pořádáme ve spolupráci
s Visible Music College v Memphisu, USA

zjistěte víc na www.etspraha.cz

Miluj, žij a sdílej dobrou zprávu online!

Kdo je Ježíš?
Proč přišel?
Co to znamená
jej následovat?

ROZJEĎTE KURZY

OBJEVOVÁNÍ | KŘESŤANSTVÍ

www.promisecz.org/ok

K online
sadě web
kamera
zdarma!

PROMISE CZ

Kurzy Objevování křesťanství je nově možné vést online.
Pro více informací pište na sarka.konickova@promisecz.org.

Jako na houpačce

Rosta vyrůstal s maminkou a prarodiči v rodném domku v Orlové. O vlastním otci nic neví. Když mu bylo jedenáct, matka se provdala do Karviné za alkoholika a brzy zemřela. Rosta se začal toulat po ulicích a páchat neřesti všeho druhu. Jednu jeho sestru kdosi zabil, druhá pije. Sám sice zplodil pět dětí, ale rodinu, kterou založil, dávno pozbyl. Strávil ve vězení celkem třináct let. V přestávkách mezi jednotlivými tresty žil střídavě jako bezdomovec anebo pracoval u „světských“, kde měl ubytování u provozovatele kolotočů, svého dobrého

při dopoledním shromáždění. Po několika návštěvách našeho sboru však přišlo zklamání. Zprvu Rosťa vykazoval výborné výsledky v doléčovacím zařízení Renarkon. Kvůli incidentu se spolubydlícím ale musel pobyt ukončit. Protože byl fixován na dceru, o kterou nechtěl přijít, znovu se nastěhoval k družce a našel si zaměstnání ve Vítkovických železárnách. Bydleli v mém sousedství. Spory s družkou se vyhrocovaly, Rosťa začal opět pít a brát drogy.

Občas jsem ho navštívil a modlil se za něho. Těžko se mi na otázky „Co je s Rosťou?“ ve sboru odpovídalo. Čas plynul, běžel druhý rok od jeho propuštění. Žil opět jako

známého. Zaujala ho tam katolická zbožnost. Zbytek posledního trestu si odpýkal v ostravské věznici Heřmanice na SPO (Specializované oddělení pro léčbu závislostí). Slyšet Rosťu vyprávět o násilnostech, k nimž docházelo ve věznici Valdice, odkud přijel, nebylo nic příjemného. V Ostravě za ním na návštěvy chodila dnes už bývalá družka. Vodila mu jejich malou pětiletou dcerku, kterou miluje a na kterou se upnul.

Duchovní pomoc jsem Rosťovi nabídl na setkání se zástupci AA (Anonymní alkoholici), kteří za vězni z SPO docházejí. Od té doby dychtivě naslouchal a četl Boží slovo. Krátce na to spáchal jeho nevlastní bratr a zároveň nejbližší přítel sebevraždu. Rosťa navštívil dvakrát psycholožku, ale projít krizí mu pomohla až moje modlitba. Položil jsem mu ruku kolem ramen a on dnes vypráví, že při tom prožil nadpřirozený dotek Božího Ducha. K nově nalezené víře v Ježíše Krista se při společných terapiích otevřeně hlásil. Užil si kvůli tomu

K nově nalezené víře v Ježíše Krista se při společných terapiích otevřeně hlásil. Užil si kvůli tomu hodně posměchu.

hodně posměchu od ostatních vězňů. Jednou se zastavil na poslední chvíli, kdy už si s provokatérem málem začal vyřizovat účty pěstmi... Vychovatelé na SPO jej v plnění zadaných úkolů dávali za příklad. A jednou přijeli dokonce redaktoři z Prahy, aby s ním natočili rozhovor.

Konečně nadešel toužebně očekávaný den. Opuštění věznice připadlo na neděli. Byli jsme s Rosťou domluveni. Čekal jsem na něho před branou se známým filmářem, který zdokumentoval jeho odchod, poté přesun do modlitebny Církve bratrské a pak i jeho svědectví za kazatelnou

bezdomovec. Vrátil se na kolotoče, ke „světským“, jak byl zvyklý. Jednu noc, kdy chtěl ukončit svůj život, jsem ho v Ostravě „vyzvedl“ a ubytoval na naší chatce. Později podstoupil protialkoholní léčbu v Praze U Apolináře, ale ani tu nedokončil. Objevil se pak u nás doma na Štědrý večer, bez ponožek. Najedl se s námi, dal jsem mu spacák, oblečení a vzal ho na ekumenickou „půlnoční“ bohoslužbu. Pak se šel vyspat do parku.

Po novém roce na nás několikrát podnapilý v noci zazvonil. Věnoval se mu i můj syn Jeroným. Později přišel Rosťa střízlivý a odhodlaný na druhý den se mnou odjet do Třince na pohovor do střediska ŠPR (Šance Podaná ruka). Tam se uvedl velmi dobře. Pro středisko začal i pracovat a byl oceňován pro manuální zručnost. Žel, pod vlivem alkoholu znovu jednal zkratovitě. Odjel za dcerou a já se jen modlím, aby ho znovu nezavřeli.

JAN KOČNAR, bývalý kaplan Věznice Heřmanice

Vyluštěte tajenku a vyhraďte knihu

Tajenku zašlete do 15. 4. 2020 na adresu krizovka@cb.cz.

Výlosovaný výherce získává knihu Zápisky z trolejbusu od autora Tomáše Komrsky. Výhru věnuje vydavatel.

POMŮCKA AKIM APSO EVER, KAVI	PODŘADIGÍ SPOJKA	POLOVINA OSY	PROVĚST SKONTO	ZKRATKA OBCHODNÍ AKADEMIE		ČESKÝ SPISOVATEL	OKRAJ STŘECHY	ZNAČKA CUKROVNIČEK	JMÉNO KOMENSKÉHO		DÝKY S NĚKOLKA OSTRIVÍ	TLOUCI	PRIMÁTI	HROB
TIBETSKÝ PĚŠ CHOVNÝ V KLÁŠTEREC-I					ROLETY					PĚVECKÉ TĚLESO				
MOŘSKÝ ZALIV					NÁZEV PLANETKY ŠACHOVÁ FIGURA					MODEL FIATU ČESKÝ PĚVEC				
AFRIKÝ SLOV				POZITIV NA PRŮHLÉDNĚ PODLOŽCE VŮDCE										
	1. DÍL TAJENKY PRÍTAKÁNÍ												ÚRAZ DOLNÍ KONČETINY	BULHAFSKÁ POLEVKA
INDIÁNSKÝ SYMBOLO													TROŠKOVY INICIAKY ANGLICKY „NĚKDY“	
ITALSKÁ PROVINCE														
JAVANSKÝ LITERÁRNÍ JAZYK														
	TEN I OKEN	A SRCE POULIČNÍ PROLAVAČ NOVIN												
HRA OSMI TRÁČŮ														
SOUHLAS														
ZKRATKA AFCHIV J MĚSTA PRAHY														
	URUH USNĚ NĚMEC													
PILÍŘ														
2. DÍL TAJENKY														
SILNÝ A ZDRAVÝ VZRŮSTEM														

Tajenka z čísla 03/2020: V domě mého Otce je mnoho příbytků.

Knihu Sedm posledních slov vyhrává Hana Vysloužilová, Praha. Připravil Dušan Karkuš.

VŠECHNO JE JINAK

text BRONISLAV MATULÍK

Umíral jednou jeden starý moudrý rabín. Chtěli po něm, aby jim sdělil svou největší životní moudrost, ke které došel, a neodnesl si ji s sebou do hrobu. „Všechno je jinak,“ řekl a vydechl naposled. Potud anekdota, kdyby to ovšem byla anekdota.

Během jediného měsíce jsme v naší zemi, v Evropě, ba dokonce po celém světě prožili, že doopravdy všechno může být jinak, dokonce velmi rychle a radikálně. Doslova se s námi zastavil svět. Naši poslanci byli ještě nedávno schopni se až do krve hádat o to, jestli na svátky a o nedělích mohou být zavřené obchody a jaké katastrofální dopady by to mělo na ekonomiku země. Najednou je zavřeno skoro všude na celé týdny, možná měsíce. Téměř nelétají letadla, hotely jsou zavřené, stejně tak kina i divadla, nehraje se fotbal ani hokej. Pozastaveny jsou svatby, lidé jsou omezeni karanténou, celá města jsou izolovaná od zbytku světa a nekonají se ani bohoslužby.

VÍRA MUSÍ OBSTÁT I NA PUSTÉM OSTROVĚ BEZ BIBLE A BEZ CÍRKVE.

Všechno je jinak i v církvi. Samozřejmě, protože církev je neoddělitelně součástí celého světa. Světa, do něhož náhle vstoupil koronavirus, jako před sto lety španělská chřipka a ještě dříve morové rány. Církve je ponořena do světa, který bývá ohrožován živelnými katastrofami a zachvacován válkami, po nichž se hrotily státy a překreslují mapy říší. Toho všeho byli a jsou křesťané vždy nedílnou částí, o židech ani nemluvě...

Vzpomněl jsem si při té příležitosti na kázání Zdeňka Vojtíška, který před lety křtil naši dceru. Položil nejen jí na srdce, že víra musí obstát i v krizové situaci, dokonce i kdyby se najednou ocitla na pustém ostrově bez Bible a bez církve. Skutečná víra nemůže být závislá ani na tak zásadních fundamentech, jakými jsou psané Boží slovo a společenství víry, stát

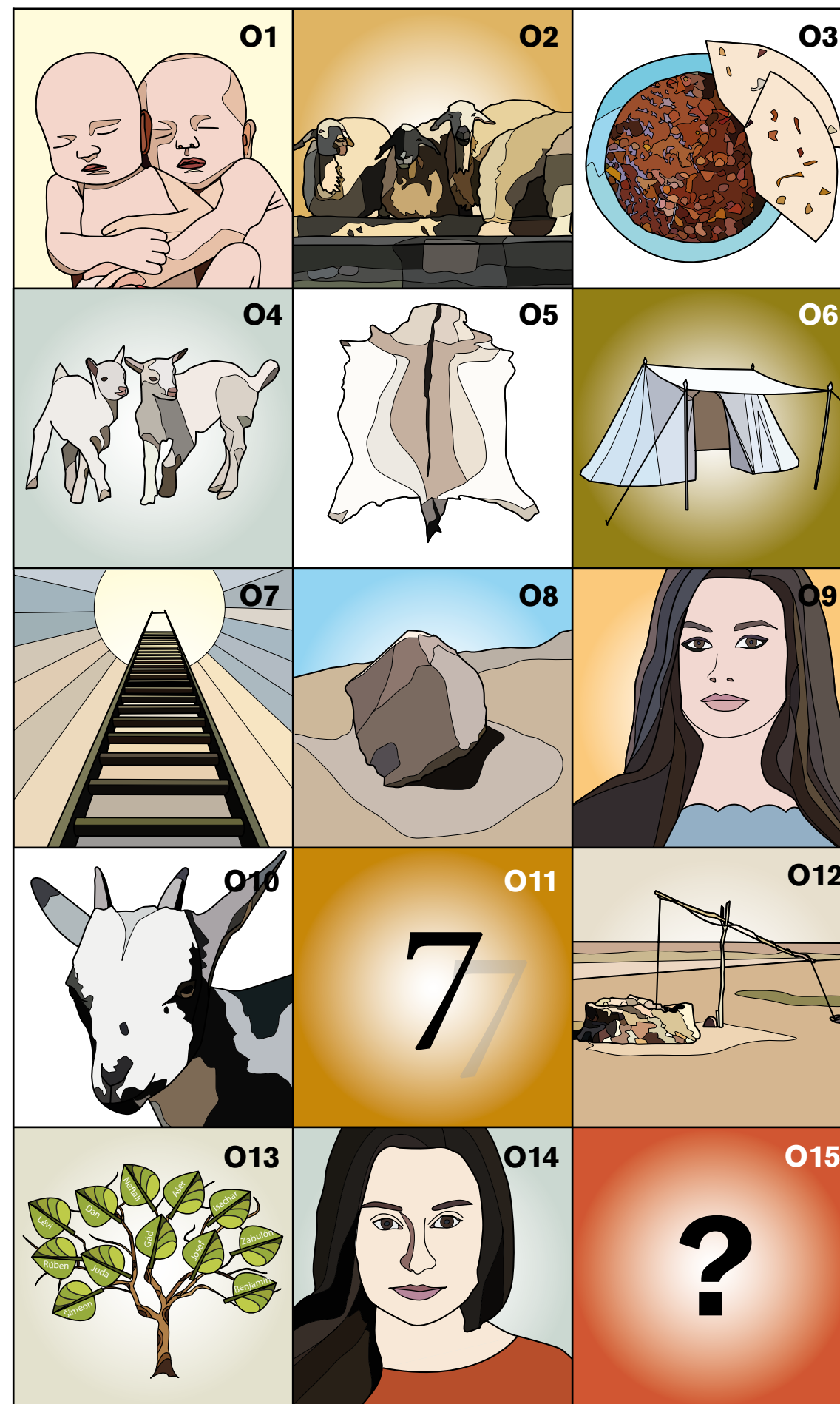

BRONISLAV MATULÍK
kazatel Sboru CB Praha 1
a šéfredaktor časopisu
BRÁNA

může toliko na Kristu. Všichni jsme tehdy souhlasili, ale nedovedli jsme si to představit. Dokonce by nás ani ve snu nenapadlo, že by někdy mohla v našem životě nastat taková situace. Nyní už ale pomalu začínáme chápat, že i nás se to týká a jak pravdivé slovo tehdy zaznělo. Protože i v životě věřícího člověka a církve bývá nejednou všechno jinak.

Jako v polovině března roku 2020, kdy jsou zavřeny všechny kostely a modlitebny, věřící se nemohou scházet, dokonce jsou zrušeny i malé skupinky. Křesťané si musí vystačit jen sami se sebou jako jednotlivci a rodiny v jedné domácnosti. Takové omezení nezažili ani pamětníci nacistické a komunistické totality. Děkovat ale můžeme moderním technologiím, že je nám umožněno spolu mít alespoň telefonické a digitální společenství. A že rozhodně ještě nejsme ztraceni na pustém ostrově uprostřed nekonečného oceánu. Máme i Bibli či jinou křesťanskou literaturu, k dispozici jsou přímé přenosy bohoslužeb, lze si zajít nakoupit, a kdyby bylo nejhůř, můžeme požádat o krizovou pomoc kazatele nebo psychologa. Jinými slovy, nejsme na tom v březnu tohoto roku ještě zdaleka nejhůř.

A co nám nakonec může dát rabínova anekdota, která se v čase virové pandemie nezdá vůbec vtipná? Překvapivé poznání, že všechno skutečně může být jinak, že se leccos může sesypat jako domeček z karet, dokonce i naše životní a duchovní jistoty. Ale především nadějně zjištění, že když je všechno jinak, můžeme se už teď těšit, až bude lépe. Znovu se uvidíme tváří v tvář, podáme si ruce a obejmeme jeden druhého bez strachu z nákazy a o život. Zatím se ale držme Krista, který byl mrtev a je živ, ale uděláme dobře, když se ho budeme držet i pak.

V minulém čísle:
SAMSON

Tištěné pexeso (na 350g papíře) lze objednat na brana@cb.cz za cenu 30 Kč za kus. Objednaná pexesa zasíláme na sbory s výtiskem dalšího čísla časopisu Brána.

SOUTĚŽTE O BIBLICKÉ PEXESO!

Podle obrázků urči, která biblická postava bude na posledním pexesu, a odpověď zašli na krizovka@cb.cz do 15. 4. 2020. Deset vylosovaných dostane výtiské pexeso. Po vylosování výherců můžete s novou sadou obrázků hrát pexeso on-line na www.brana.cb.cz.

